

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1. ความสำคัญของเว็บไซต์ข่าวออนไลน์
 - 1.1 ความหมายของข่าวและลักษณะของสื่อออนไลน์
 - 1.2 นโยบายด้านการสื่อสารออนไลน์
 - 1.3 แนวโน้มการรายงานข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์
2. แนวคิดและกระบวนการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์
 - 2.1 การจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย
 - 2.2 การจัดโครงสร้างขององค์กรหนังสือพิมพ์ออนไลน์
 - 2.3 กลุ่มเป้าหมายของผู้บริโภคหนังสือพิมพ์ออนไลน์
 - 2.4 รูปแบบการนำเสนอหนังสือพิมพ์ออนไลน์
 - 2.5 อุปสรรคในการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตของเว็บไซต์ข่าวออนไลน์
 - 3.1 ความแพร่หลายของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
 - 3.2 ระบบเศรษฐกิจของประเทศ
 - 3.3 นโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.4 บุคลากรในการทำงาน
 - 3.5 ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ของประชากร
 - 3.6 พฤติกรรมการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต
4. การออกแบบเว็บเพจ ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์
 - 4.1 ความหมายของเว็บเพจ
 - 4.2 ส่วนประกอบของเว็บเพจ
 - 4.3 หลักการออกแบบเว็บเพจ

4.4 ทฤษฎีสำหรับการออกแบบเว็บเพจ

5. แนวโน้มหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย

5.1 ปัจจัยเกื้อหนุนต่อการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย

5.2 แนวโน้มการพัฒนาระบบเก็บค่าบริการสมาชิกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ไทย

5.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย

6. หลักการคิดและความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษานาครด

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความสำคัญของเว็บไซต์ข่าวออนไลน์

1.1 ความหมายและลักษณะของข่าวออนไลน์

ความหมายของข่าวออนไลน์

ข่าวออนไลน์ คือ “การนำเสนอข่าวผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งสามารถแยกอธิบายได้ 2 ส่วนดังต่อไปนี้

คำว่า “ข่าว” หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อไม่นานมานี้ เหตุการณ์ข้อเท็จจริง ที่ถูกนำมารายงานนั้น จะต้องอาศัยหลักการพิจารณาว่า มีคุณค่าข่าวหรือไม่ ถ้าเหตุการณ์ใดมีคุณค่าข่าวก็จะเลือกรายงาน แต่ถ้าไม่มีคุณค่าข่าวก็ตัดทิ้งไป (ประชัน วัลลิโก, 2538 : 15)

กล่าวได้ว่า การรายงานข่าวแบบดั้งเดิม มักนำเสนอผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หรือแม้กระทั่งสื่อภาพยนตร์ และภาพนิ่ง แต่ ข่าวออนไลน์ จะเป็นการรายงานข่าวผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งหมายถึงเครื่องคอมพิวเตอร์นั่นเอง

คำว่า “ออนไลน์” นั้น รวมหมายถึงช่องทางหรือวิถีทางต่าง ๆ ในการนำเสนอข่าวสารที่เป็นที่รู้จักในยุคแห่งสังคมสารสนเทศที่มีชื่อเสียงที่สุด ได้แก่ เวิลด์ไวด์เว็บ การให้บริการข่าวสารออนไลน์ทางด้านธุรกิจ เช่น America Online การส่งข้อมูลข่าวสารผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail), ซีดีรอม (CD-ROM) ซึ่งเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต และรวมถึงระบบอินทราเน็ต (Intranet) หรือแม้กระทั่งการให้บริการกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ส่วนตัว (bulletin board system) เหล่านี้ล้วนมีบทบาทสำคัญและเป็นช่องทางของการรายงานข่าวออนไลน์บนโลกอินเทอร์เน็ตทั้งสิ้น (Millson, 2002)

ลักษณะของข่าวออนไลน์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจ “ข่าวออนไลน์” มากขึ้นในฐานะที่เป็นช่องทางการสื่อสารในการนำเสนอเนื้อหาสาระของข่าวออนไลน์กล่าวคือ ข่าวออนไลน์จะมีลักษณะเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับข่าวจากสื่อดั้งเดิม สรุปได้เป็นประเด็นหลักคือ ตรงกาลเวลา ไร้กาลเวลา ประสานสื่อ ยึดถือ ปฏิสัมพันธ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (สิริชัย วงษ์สาธิตศาสตร์, 2548:214)

1. ตรงกาล (real time) การรายงานข่าวออนไลน์สามารถนำเสนอแบบทันเหตุการณ์ตามเวลาที่เกิดขึ้นจริง เช่น การนำเสนอ ข่าวเกาะติดสถานการณ์ (breaking news) หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้น ซึ่งใกล้เคียงกับสื่อดั้งเดิมที่มีความสามารถในการนำเสนอด้วยวิธีดังกล่าว เช่น การส่งโทรพิมพ์โทรเลข หรือการถ่ายทอดข่าวผ่านวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งล้วนแต่เป็นการรายงานข่าวแบบทันสถานการณ์ทั้งสิ้น สำหรับการรายงานข่าวออนไลน์นั้นกลุ่มเป้าหมายสามารถรับรู้ข่าวสารแบบทันเหตุการณ์ หรือควบคู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผ่านทางห้องสนทนาต่างๆ เป็นต้น

2. ไร้กาล (shifted time) ข้อดีของข่าวออนไลน์เมื่อเปรียบเทียบกับข่าวจากสื่ออื่น ความสามารถในการเอาชนะข้อจำกัดในด้านเวลาได้ ข่าวออนไลน์สามารถนำเสนอข่าวทันเหตุการณ์ ข่าวที่เกิดขึ้นปัจจุบันหรือแม้กระทั่งการสืบค้นหาข่าวย้อนหลัง ก็สามารถกระทำได้นับสื่อออนไลน์ทั้งสิ้น และที่สำคัญของเวปไซด์ไวด์เว็บ ก็เป็นช่องทางที่สะดวกต่อการใช้งานและการเข้าถึงข่าวออนไลน์

3. ประสานสื่อ (multimedia) การรายงานข่าวออนไลน์ต้องใช้องค์ประกอบในด้านสื่อประสม โดยการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบต่างๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ ภาพนิ่ง เสียง คนตรี ภาพเคลื่อนไหว ภาพการ์ตูน เหล่านี้ เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น การนำเสนอรายการวิทยุเนชั่น บนเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น หรือการนำเสนอบทสัมภาษณ์จากแหล่งข่าวต่าง ๆ บนเว็บไซต์ข่าว เป็นต้น

4. ปฏิสัมพันธ์ (interactive) การรายงานข่าวออนไลน์จะมีลักษณะที่แตกต่างจากการรายงานสื่อแบบดั้งเดิม ที่มุ่งจะนำเสนอข่าวสารต่อกลุ่มผู้อ่านเป็นหลัก แต่ข่าวออนไลน์ กลุ่มผู้อ่านสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเนื้อหา มีลักษณะแบบปฏิสัมพันธ์กล่าวคือ ผู้อ่านข่าวออนไลน์สามารถมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อบทความเนื้อหาข่าวต่างๆ ที่นำเสนอบนออนไลน์อย่างทันท่วงทีในหลายรูปแบบ เช่น การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ไปยังผู้สื่อข่าวหรือบรรณาธิการ ซึ่งคล้ายกับการติดต่อกับบรรณาธิการในฉบับพิมพ์ แต่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์จะไปได้ถึงอย่างรวดเร็วกว่า นอกจากนี้ ความคิดเห็นหรือข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่อบทความต่างๆ ของผู้อ่านก็สามารถตอบสนองได้อย่างทันท่วงทีเช่นกัน รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกระดานอิเล็กทรอนิกส์ (bulletin board system) ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ไม่จำกัดเวลา แสดง

นอกจากนี้ นักข่าวยังสามารถนำเสนอประเด็นต่างๆ บนสื่อออนไลน์และให้ผู้อ่านเข้ามามีส่วนร่วมโดยผ่านระบบ hyperlink ซึ่งเป็นระบบเชื่อมต่อที่นับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการปฏิสัมพันธ์บนเว็บซึ่งทำหน้าที่เชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านของความยาว ความสลับซับซ้อน หรือนำเสนอแนวความคิด ที่หลากหลายในแง่มุมที่ลึกและละเอียดกว่า ซึ่ง ไม่เพียงจะนำผู้อ่านไปสู่เว็บไซต์อื่น ๆ ยังช่วยให้กลุ่มผู้อ่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำคัญๆ ได้ด้วยตนเอง สามารถสำรวจ และค้นคว้า ภูมิหลัง หรือข้อมูลที่มาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องับประเด็นข่าวนั้นๆ ได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนมากขึ้น

ถึงแม้ว่าในปัจจุบัน การรายงานข่าวของสื่อมวลชนไทย ยังคงนำเสนอเนื้อหาข่าว บทความ และรูปภาพต่างๆ ที่เหมือนกันกับสื่อหลักก็ตาม แต่ด้วยเสน่ห์และศักยภาพเฉพาะตัวของสื่อออนไลน์ ในด้านความสามารถสร้างคุณค่าเพิ่มในตัวเองได้อย่างมากมาย นักวารสารศาสตร์ต่างตระหนักถึงคุณค่าดังกล่าว โดยเฉพาะรูปแบบในการนำเสนอที่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อเด่นของสื่อออนไลน์ ในด้านการปฏิสัมพันธ์ และระบบ hyperlink ที่สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบต่างๆ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่เหมาะสมกับรูปแบบการนำเสนอบนสื่อได้อย่างเหมาะสมที่สุดด้วย

1.2 นโยบายด้านการสื่อสารออนไลน์

หลายหน่วยงานขณะนี้ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐเอกชน และภาคธุรกิจจากทั่วโลกต่างก็มีเว็บไซต์ (web site) ซึ่งเป็นที่ตั้งของฐานข้อมูลของหน่วยงานตนเอง เช่น ประวัติความเป็นมาขององค์กร กิจกรรม และผลงานขององค์กร บุคลากรขององค์กร เป็นต้น โดยได้เชื่อมต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเข้ามาชมหน้าโฮมเพจของหน่วยงานได้ สำหรับประเทศไทย องค์กรทางด้านสื่อสารมวลชนไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์

1.2.1 ส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร

ในระยะเริ่มต้นสื่อมวลชนไทยนั้นใช้สื่อออนไลน์เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมภาพลักษณ์ของความทันสมัยและความก้าวหน้าขององค์กรให้เกิดขึ้น โดยการนำเสนอข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์บริษัท ภาพรวมของตัวองค์กร รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ โดยการจัดทำหน้าเชื่อมโยง (Link page) เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบค้น ช่วยให้ผู้ใช้งานรู้จัก สื่อในเครือข่ายได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการติดตามในสื่อบนการติดตามในสื่อปกติ

1.2.2 เพิ่มโอกาสในการเผยแพร่กระจายข่าวสาร

สื่อออนไลน์นอกจากการใช้เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับองค์กรแล้ว สื่อออนไลน์ยังถูกใช้ เป็นช่องทางเสริมสำหรับสื่อหลัก หรือถูกกำหนดเป็นสื่อหลักในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลอีกช่องทางหนึ่ง เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร ไปถึงผู้รับให้ได้มากที่สุด ด้วยการขยายฐานกลุ่มเป้าหมายของตน และเป็นการเพิ่มโอกาสในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปถึงผู้อ่านที่มีทางเลือกน้อย ได้แก่ ผู้รับสารที่อยู่ต่างประเทศซึ่งมีข้อจำกัดในการบริโภคข่าวสารจากประเทศไทย

1.2.3 เสริมช่องทางการตลาด

ปัจจุบันมีปรากฏการณ์ ของการยอมรับสื่อออนไลน์ หรือ เว็บไซต์ไว้เว็บ ในฐานะของสื่อเพื่อการค้า เกิดขึ้นภายในเวลาอันรวดเร็ว นั้นทำให้หน่วยงานต่างๆ องค์กรได้ประสบความสำเร็จอย่างมาก รวมทั้งองค์กรทางด้านสื่อมวลชนซึ่งสามารถสร้างรายได้จากผู้สนับสนุน (Sponsor) ตัวอย่างเช่น นิตยสาร Time ฉบับ Online นั้น มีรายได้จากผู้สนับสนุนเว็บไซต์เป็นจำนวนมากพอจนไม่ต้องพึ่งพาค่าใช้จ่ายจากบริษัทผู้ตีพิมพ์ฉบับปกติแต่อย่างใด

สำหรับสื่อมวลชนไทยนั้น หนังสือพิมพ์ออนไลน์มียอดขายโฆษณาสูงขึ้น โดยการขายพื้นที่โฆษณาและการตลาดทางอ้อม คือการประชาสัมพันธ์สินค้า หรือ บริการของกลุ่มบริษัทในเครือ เช่น เว็บไซต์ของสื่อมวลชนประเภทนิตยสารฉบับตีพิมพ์มากขึ้น หรืออย่างน้อย การตัดสินใจเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตขององค์กร ส่งผลทางด้านจิตวิทยาแก่ผู้ร่วมธุรกิจ สามารถสร้าง

1.2.4 ใช้ประโยชน์จากคุณสมบัติสื่อสารสัมพันธ์

สำหรับลักษณะเฉพาะของสื่อออนไลน์สิ่งสำคัญคือ ความสามารถในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายในรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบของการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รวมถึงเป็นช่องทางการทำธุรกิจ เช่น การบอกรับเป็นสมาชิกต่างๆ เป็นต้น องค์กรสื่อสารมวลชนไทยเล็งเห็นประโยชน์จากลักษณะเฉพาะดังกล่าว และได้ใช้ประโยชน์จากช่องทางดังกล่าว และได้ใช้ประโยชน์จากช่องทางดังกล่าวในการนำมาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของตนเองได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น องค์กรสื่อสารมวลชนไทยได้ให้ความสำคัญและมุ่งใช้ประโยชน์จากสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น นอกจากวัตถุประสงค์หลักในการจัดทำเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต เพื่อสร้างภาพลักษณ์ทางด้านความทันสมัย หรือประชาสัมพันธ์องค์กรแล้ว ยังให้ความสำคัญกับสื่อออนไลน์ในการเป็นช่องทางเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล และเป็นการขยายตลาดไปสู่กลุ่มผู้รับสารกลุ่มใหม่ๆ ที่สื่อหลักดั้งเดิมไม่สามารถให้บริการได้ รวมทั้งมีนโยบายที่จะเริ่มศึกษาแนวทางการสร้างรายได้และการทำธุรกิจจากการรายงานข่าวผ่านสื่อออนไลน์อย่างจริงจังมากขึ้น รวมทั้งการใช้สื่อออนไลน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรในการรายงานข่าวและการนำเสนอข้อมูล เช่น เป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม หรือเป็นช่องทางการสื่อสารทั้งภายใน และระหว่างองค์กรอีกด้วย

1.3 แนวโน้มการรายงานข่าวหนังสือพิมพ์ออนไลน์

สิริชัย วงษ์สาริตศาสตร์ (2549) กล่าวว่า แนวโน้มการรายงานข่าวผ่านสื่อออนไลน์นั้น จัดได้ว่าเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมมาก เป็นผลเนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ และการหลั่งไหลเข้ามาของเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับเป็นช่องทางการสื่อสารที่เป็นทั้งโอกาสใหม่หรือทางเลือกใหม่สำหรับวงการสื่อสารมวลชนโดยเฉพาะองค์กรสื่อสารมวลชนไทย ถึงแม้ในขณะนี้ การใช้สื่อออนไลน์นั้นยังไม่เป็นที่แพร่หลายนัก แต่หน่วยงานต่างๆ ได้มีการวางแผนและเตรียมตัวเพื่อรับมือกับเทคโนโลยีที่จะทยอยมาถึง ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงบทบาทการสื่อสารของไทยได้ โดยจะ

ทิศทาง รูปแบบและแนวโน้มการนำเสนอข่าวผ่านสื่อออนไลน์ในประเทศไทย โดยเฉพาะการนำเสนอข่าวสารข้อมูลผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต หรือสื่อออนไลน์ของสื่อมวลชนไทยปัจจุบัน มีลักษณะเด่นดังนี้)

1. เผยแพร่ข้อมูลในลักษณะมีปฏิสัมพันธ์ (interactive) มากขึ้น

ปัจจุบันสื่อมวลชนไทยได้เห็นความสำคัญของการสื่อสารสองทางที่สามารถนำมาสู่ความสำเร็จในการเผยแพร่ข่าวสารผ่านช่องทางเว็บไซต์ได้เว็บ นี้ ซึ่งลักษณะของการสื่อสารสองทางที่เกิดขึ้นนั้น จะเป็นไปในลักษณะของ real time มากยิ่งขึ้น โดยมีการคุยสกระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ในลักษณะของการมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การแข่งขันเกมส์, การเล่น MSN, hi5 เป็นต้น

2. การเผยแพร่ข้อมูลที่ง่ายต่อการสืบค้น

สิ่งสำคัญที่ทำให้มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมากจากทั่วทุกมุมโลก จากข้อมูลมากมายมหาศาลที่ไหลเวียนอยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถดึงดูดผู้ใช้งานได้นั้น ประการสำคัญคือ จำเป็นต้องมีบริการที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการใช้งานเช่น มีการเชื่อมโยงไปยังเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือมีคำสั่งในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ สื่อมวลชนไทยเห็นความสำคัญในข้อนี้ จึงมีแนวโน้มที่จะพัฒนาเว็บเพจในลักษณะของการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง หรือที่มีลักษณะการเผยแพร่ข่าวสารแบบเดียวกัน

3. ใช้เทคโนโลยีสื่อประสม

ปัจจุบันสื่อมวลชนมีแนวโน้มที่จะใช้เทคโนโลยีสื่อประสมในการนำเสนอข้อมูลมากขึ้น นับเป็นการสร้างโอกาสให้เกิดการพัฒนา รูปแบบและความเป็นไปได้ในการนำเสนอข่าวสาร บนสื่อออนไลน์ได้อย่างหลากหลาย ช่วยเสริมสร้างให้การสื่อสารบนสื่อออนไลน์มีความสมบูรณ์แบบมากขึ้นด้วยตัวอย่างในปัจจุบัน เช่น สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ให้ความสนใจ และหันมาใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการนำเสนอข่าวสารในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหว เช่น คลิปวิดีโอข่าว ผ่านสื่อออนไลน์หรือสื่อวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ได้พัฒนาการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยการนำเอาสัญญาณภาพ

4. นิยมใช้ภาพกราฟิก

สิ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจได้ดีบนสื่อออนไลน์คือ ภาพและรูปแบบที่สวยงาม เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจผู้ใช้งานบนเวปไซด์ไว้มาก ทั้งนี้สื่อมวลชนไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญและมีแนวโน้มที่จะพัฒนารูปแบบให้มีความสวยงามยิ่งขึ้น เช่น ลักษณะกราฟิกภาพแทรก, ภาพเข้าถึงด้วยการเชื่อมโยง, ภาพกราฟิกพื้นหลัง, ภาพเคลื่อนไหว

5. มีความรวดเร็วสะดวกในการใช้งาน

สื่อปัจจุบันนี้ต้องเน้นที่ความรวดเร็ว ออกแบบให้มีความสะดวกต่อการใช้งาน และจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบที่สามารถส่งถึงผู้รับสารได้รวดเร็ว ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมคำนึงถึงความสะดวกรวดเร็วในการเรียกดูข้อมูลเป็นสำคัญ เช่น กลับสู่ด้านบน (Back to top), กลับสู่เมนูหลัก (Home) พิมพ์หน้านี้ (Print), ส่งให้เพื่อน (Mail)

6. เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร

สื่อออนไลน์ปัจจุบันมีการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารเป็นจำนวนมาก ในการสืบค้นข้อมูลเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้งานโดยการรวบรวม Database ทางด้านข่าว รวมทั้ง Clipping ข่าวซึ่งหมายถึง การย่อข่าวจากแหล่งข่าวต่างๆ แล้วนำมาเสนอในเวปไซด์ เพื่อให้ผู้ใช้งานมีข้อมูลข่าวจากหลายแหล่ง และมีความสะดวกในการใช้งาน

7. ให้บริการข้อมูลได้ตามคำขอ (On demand)

สิ่งที่น่าพอใจได้เปรียบของการสื่อสารออนไลน์ เป็นช่องทางที่ผู้รับสารและผู้ส่งสารไม่จำเป็นต้องเข้าพบพร้อมกัน เหมือนสื่อประเภทวิทยุ หรือโทรทัศน์ ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาของการส่งผ่านข้อมูลประเภทภาพและเสียงพร้อม ๆ กันในเวลาเดียวกัน จึงมีแนวโน้มที่จะใช้การนำเสนอข้อมูลเหล่านี้ในลักษณะตามคำขอ โดยทางสถานีจะทำการจัดเก็บข้อมูลไว้เป็นชุด ๆ และนำเสนอเฉพาะหัวข้อเรื่องบนเวปไซด์ หากผู้ใช้งานต้องการก็สามารถเรียกใช้บริการได้

8. เป็นเครื่องมือทางการตลาด

สื่อออนไลน์ปัจจุบันได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการตลาดได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันนิยมทำโฆษณาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตมากขึ้น เนื่องจากมีความสะดวกและรวดเร็ว เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ออนไลน์หลายฉบับมียอดขายโฆษณาสูงขึ้น

2. แนวคิดและกระบวนการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์

2.1 การจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย

แนวคิดแรกเริ่มในการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย เกิดจากกระแสเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะระบบการใช้อินเทอร์เน็ตทำให้ต้องพัฒนาและปรับเปลี่ยนสื่อนี้ให้อีกช่องทางหนึ่งของการนำเสนอและให้บริการข่าวสารแก่ผู้อ่าน

ทั้งนี้ สันทัต ทองรินทร์ (2543 : 29) กล่าวว่า เกิดจากกระแสอินเทอร์เน็ตที่มาแรง ซึ่งไม่ได้มองว่าเป็นสื่อใหม่แต่อย่างใด แต่หนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้อะไรแก่ผู้อ่านมากกว่านี้ไม่ว่าจะเป็นความเร็ว ยืดหยุ่น ไม่จำกัดพื้นที่ ทำให้การจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์เกิดความหลากหลาย เทคโนโลยีทำให้สามารถกระจายเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ออนไลน์มากขึ้น เป็นโอกาสที่ดีในการกระจายข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วให้กับประชาชนได้ เป็นทางเลือกอีกสื่อของผู้บริโภคได้

การจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย ยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์และเป็นช่องทางธุรกิจอย่างหนึ่ง การเป็นช่องทางธุรกิจก็คือการได้ประโยชน์ในแง่ของสื่อโฆษณา แม้ว่าผลตอบแทนจะไม่สูงพอที่จะเรียกว่าเป็นกำไรมากมาย เนื่องจากมีวัตถุประสงค์คือมุ่งรับใช้ผู้บริโภค แต่ในเวลาต่อมาเรื่องของธุรกิจก็ตามเข้ามา และเกิดมูลค่าในตัวของมันเอง เนื่องจากมีคนอยากร่วมธุรกิจในลักษณะบริษัทคู่ค้า

นอกจากนี้ ยังได้มีการมองคาดการณ์ในอนาคตว่าพฤติกรรมของผู้บริโภคจะเปลี่ยนไป จากที่เคยอ่านหนังสือพิมพ์กระดาษมาเป็นการบริโภคข่าวสารจากระบบอินเทอร์เน็ตมากขึ้น จึงต้องเตรียมการสำหรับรองรับในอนาคต การที่มีเทคโนโลยีเข้ามาผู้อ่านอยู่ที่ไหนก็นำเสนอข่าวก็จะติดตามผู้อ่านไปที่นั่น ผู้อ่านเข้าไปอยู่ในโลกของไซเบอร์สเปซ (Cyber space) การทำหน้าที่ข่าวก็ต้องตามไปเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตที่กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์อาจ

จะเห็นว่า แนวคิดของการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ต่างเริ่มจาก

- 1) ความเจริญเติบโตของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- 2) ความสำคัญและศักยภาพของระบบอินเทอร์เน็ตที่จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการนำเสนอข่าวสารแก่ผู้บริโภค
- 3) เป็นการสร้างภาพลักษณ์ของสื่อสิ่งพิมพ์
- 4) เป็นช่องทางธุรกิจอีกทางหนึ่งสำหรับหนังสือพิมพ์ออนไลน์

2.2 การจัดโครงสร้างขององค์กรหนังสือพิมพ์ออนไลน์

สันทัด ทองรินทร์ (2543 : 32) ได้กล่าวว่าในการจัดโครงสร้างขององค์กรหนังสือออนไลน์มีลักษณะที่เหมือนกัน กล่าวคือหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ โดยตรง หรือเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์ข้อมูล แต่ในเวลาต่อมาได้มีการแยกส่วนงานหนังสือพิมพ์ออนไลน์ออกมา โดยการจัดตั้งเป็นบริษัทย่อยที่มีการบริหารจัดการด้านออนไลน์โดยเฉพาะ เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ ได้จัดตั้งบริษัทย่อยออกมา อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีการจัดตั้งบริษัทย่อยออกมาแต่ก็ยังคงมีการใช้ข้อมูลข่าวสารบางส่วนร่วมกัน เพื่อประหยัดต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ

2.2.1 กระบวนการหรือขั้นตอนในการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ในการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของทุกฉบับ จะมีขั้นตอนต่อเนื่องจากหนังสือพิมพ์ฉบับพิมพ์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของกองบรรณาธิการที่ยังต้องอาศัยแหล่งข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ฉบับพิมพ์ เป็นการใช้แหล่งข่าวเดียวกัน โดยหลังจากหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์บนกระดาษผ่านกระบวนการตั้งแต่การหาข่าว ข้อมูลข่าวทุกข่าวที่จะได้รับการตีพิมพ์จะถูกเก็บไว้ในรูปของของแฟ้มข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับได้ติดตั้งระบบติดต่อภายในกันไว้แล้ว เมื่อหนังสือพิมพ์พิมพ์บนกระดาษแล้ว คณะผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ก็จะเริ่ม

2.2.2 ขั้นตอนในการคัดเลือกข่าว ข่าวหน้าหนึ่งทุกข่าวของฉบับพิมพ์ จะได้ลงในข่าวออนไลน์ทั้งหมด ส่วนข่าวหน้าของหนังสือพิมพ์ฉบับพิมพ์บนกระดาษ เช่น ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวเกษตร ข่าวนันทนาการ ข่าวกีฬา จะมีการคัดเลือกเฉพาะข่าวที่สำคัญ โดยข่าวหน้าในจะเลือกข่าวสำคัญ 2 ข่าวแรกของแต่ละส่วน ทั้งนี้ ขั้นตอนการนำเสนอและเขียนข่าวออนไลน์ มีลักษณะการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ไม่เหมือนกัน โดยจะมีลักษณะการนำเสนอโดยการเขียนข่าวใน 3 ลักษณะใหญ่ๆคือ

- 1) การนำเสนอเนื้อหาข่าวเหมือนกับฉบับที่ตีพิมพ์บนกระดาษโดยไม่มีการดัดแปลงใดๆ
 - 2) การนำเสนอเนื้อหาข่าวโดยการเขียนสรุปข่าว เนื่องจากผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะไม่มีเวลามากนัก และต้องปรับภาษาให้เข้ากับกลุ่มเป้าหมายที่มีการศึกษาสูง ส่วนโครงสร้างการเขียนข่าวยังคงเป็นแบบพีระมิดหัวกลับเช่นเดิม โดยบอกว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
 - 3) มีการนำเสนอเนื้อหาข่าวเหมือนฉบับพิมพ์บนกระดาษส่วนหนึ่งและเขียนขึ้นใหม่ส่วนหนึ่งนอกจากนี้ ได้มีการเสริมข้อมูลเพิ่มเพื่อให้ข่าวนั้นมีคุณค่าเชิงข่าว
- ส่วนลักษณะการเขียนข่าวจะถูกกำหนดโดยกลุ่มผู้อ่านและบุคลิกภาพของหนังสือพิมพ์มี 4 ลักษณะคือ
- 1) การสรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์ในประเทศฉบับอื่นๆ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ บางกอกโพสต์ เนชั่น สยามรัฐ มติชน กรุงเทพธุรกิจ โดยสรุปย่อข่าวหน้าหนึ่งของแต่ละฉบับ ว่ามีอะไรบ้างขึ้นมาเป็นคอลัมน์หนึ่ง
 - 2) การสรุปข่าวและแปลจากหนังสือพิมพ์หรือแหล่งข่าวต่างประเทศรวมทั้งเกร็ดสาระใหม่ๆ สำหรับผู้บริหารและวิจารณ์บันเทิง โดยให้มีเนื้อหาที่เบาและเจาะกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุประมาณ 25-35 ปี ซึ่งผู้อ่านมีความสนใจข่าวต่างประเทศเช่น วอชิงตันโพสต์ แอลเอไทม์ นิวยอร์กไทม์

3) การสรุปข่าวจากแหล่งข่าวภาษาไทย และแปลเป็นภาษาอังกฤษสำหรับชาวต่างประเทศ ให้ได้ทราบมุมมองประเทศไทยจากนักข่าวที่เป็นคนไทย

4) การจัดทำข่าวสั้น (Breaking News) ทุกต้นชั่วโมง โดยเนื้อหาและแหล่งข่าวได้มาจากนักข่าวฉบับพิมพ์ การทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์สามารถปรับข่าวให้มีความสดและทันสมัยตลอดเวลา

รูปแบบการนำเสนอ มีการนำเสนอด้วยเนื้อหาและมีภาพ เน้นความเร็ว และอ่านง่าย มีความสลับซับซ้อนน้อย หน้าตาในการนำเสนอคือเมื่อดูแล้วต้องสบายตา เน้นความเร็วและอ่านง่าย เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านจากหนังสือพิมพ์ รูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์โดยกำหนดในลักษณะการเขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

2.3 กลุ่มเป้าหมายของผู้บริโภคหนังสือพิมพ์ออนไลน์

สันทัด ทองรินทร์ (2543 : 30) กล่าวว่า เมื่อมีการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ขึ้นมาย่อมต้องมีการวางกลุ่มเป้าหมายไว้ ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วก็คือผู้ใช้คอมพิวเตอร์ที่สามารถติดต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตได้ โดยเฉพาะคนที่อยู่ต่างประเทศ เช่นผู้ที่ไปศึกษาหรือทำงานและต้องการทราบข่าวสารจากเมืองไทยได้อย่างรวดเร็วพอๆ กับคนไทยในประเทศไทย

กลุ่มเป้าหมายหลักเป็นคนไทยที่อยู่ต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน หรือกลุ่มคนทำงาน

กลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ล้วนต้องการทราบข่าวสารจากเมืองไทย

สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในประเทศ เกือบครึ่งหนึ่งจากผู้อ่านหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศ ไม่สามารถหาซื้อหนังสือพิมพ์ได้ นอกจากนี้กลุ่มเป้าหมายยังเป็นผู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นประจำแต่ไม่มีเวลาอ่านจากฉบับพิมพ์ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งก็คือ ผู้ที่ไม่มีเวลาซื้อหนังสือพิมพ์ไม่มีเวลาอ่าน แต่มีเวลาอยู่บนหน้าจอคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่ก็จะมีเวลาเปิดอ่านข่าวสารได้

ในส่วนของ ลักษณะกลุ่มเป้าหมายในเชิงอายุหรือวัยผู้บริโภค นั้นจะมีความแตกต่างจากผู้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับพิมพ์ เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนรุ่นใหม่ในวัยทำงาน โดยมีช่วงอายุประมาณ 25 ปี ขึ้นไป จะเห็นได้ว่ากลุ่มเป้าหมายของหนังสือพิมพ์ออนไลน์นั้นจะมุ่งที่กลุ่มคนไทยที่อยู่ต่างประเทศขณะที่ภายหลังสัดส่วนของผู้บริโภคภายในประเทศเริ่มจะใกล้เคียงกัน โดยทั้ง 2 กลุ่มนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลหนังสือพิมพ์ออนไลน์เห็นว่าเป็นผู้ที่ไม่สามารถหาซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับที่พิมพ์บนกระดาษได้หรือไม่สามารถในการหาซื้อ จึงได้จัดบริการ

นอกจากนี้ยังมองกลุ่มเป้าหมายว่าผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตคือผู้ที่มีการศึกษา อย่างไรก็ตามต้องปรับภาษาให้เข้ากับกลุ่มเป้าหมายที่มีการศึกษาสูงและมีศักยภาพพอที่จะใช้อินเทอร์เน็ต

2.4 รูปแบบการนำเสนอหนังสือพิมพ์ออนไลน์

จากการที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์นำเสนอข่าวสาร โดยผ่านระบบคอมพิวเตอร์ที่มีศักยภาพในการเก็บข้อมูลได้อย่างมากมาย และสามารถสืบค้นข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว การนำเสนอข่าวซึ่งมักอยู่ในรูปของไฮเปอร์เทกซ์ (Hypertext) ที่มีลักษณะการเก็บข่าวสารข้อมูลแต่ละหน้าจอสอดกันเป็นลำดับขั้น และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วขณะที่หนังสือพิมพ์ปกติไม่สามารถนำเสนอข่าวทั้งที่เป็นภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง สี ข้อความ ตลอดจนกราฟิก เพื่อให้เกิดความสนใจแก่ผู้อ่านด้วย (Brook, 1997)

การนำเสนอของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ส่วนใหญ่ ในหน้าแรกจะมีลักษณะเป็นเมนูสารบัญ (Content menu) ซึ่งจะบอกประเภทของข่าวต่างๆ และองค์ประกอบอื่นๆ ของหนังสือ เช่น โฆษณา การติดต่อบรรณาธิการ ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมากหรือน้อยแล้วแต่การจัดของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ และเมื่อผู้อ่านต้องอ่านข่าว คอลัมน์ บทความ ก็จะทำการเลือกตามความต้องการ และต้องคำนึงถึงธรรมชาติของสังคมการสื่อสารแบบออนไลน์ด้วย รวมทั้งพยายามหาวิธีการนำเสนอเรื่องราวของข่าวแบบใหม่ ที่ให้ผู้อ่านได้สืบค้นการรายงานข่าวในรูปแบบที่แตกต่างไปจากธรรมดา เช่น The New York Times เปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้ดูภาพในลักษณะ 360 องศา หรือให้ดูภาพแบบ 3 มิติ ตลอดจนการดูข่าวแบบถ่ายทอดสดผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Pavlik, 1999)

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ยังต้องเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้มีปฏิสัมพันธ์ในด้านต่างๆ ดังนี้ด้วย

1. การมีปฏิสัมพันธ์ในด้านเนื้อหาที่มีความซับซ้อน และเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้มีทางเลือกข่าวมากขึ้น
2. ความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน โดยเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้ติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือเขียนจดหมายเข้ามาคุยกับบรรณาธิการด้วยระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

3. การเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้เพิ่มเติมเนื้อหาข้อมูล หรือแสดงความคิดเห็นให้ผู้อ่านคนอื่นๆ ได้ทราบในลักษณะการสื่อสารแบบไม่ตรงกัน (Asynchronous) เช่น ฝากข้อความไว้ในระบบกระดานข่าวสาร (Bulletin board)

4. เปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้แลกเปลี่ยนพูดคุยระหว่างผู้อ่านด้วยกันเอง ในรูปแบบของการสื่อสารแบบเวลาตรงกัน (Synchronous) โดยการเปิดห้องสนทนา (Chat) ไว้สำหรับผู้อ่านโดยเฉพาะ (Messy and Levy, 1999)

2.5 อุปสรรคในการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์

สันทนต์ ทองรินทร์ (2543 : 47) อุปสรรคที่ทำให้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ก้าวต่อไปได้อย่างไม่เต็มที่ จากผลการวิจัยโดยคณะผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้ความเห็นตรงกันว่า มีปัจจัยอุปสรรคสำคัญ 3 ประการคือ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และปัจจัยด้านผู้อ่านที่ยังมีจำนวนน้อย จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด

สำหรับอุปสรรคด้านเทคโนโลยี ได้แก่ระบบคอมพิวเตอร์ในการจัดทำข้อมูลข่าว การเข้ามาใช้บริการของผู้อ่านที่ยังไม่สะดวก ประกอบกับผู้บริโภทยังแคบอยู่เฉพาะในเมืองใหญ่ และผู้ที่มีฐานะการเงินที่ดี ช่องว่างระหว่างความเจริญด้านเทคโนโลยีในเมืองกับต่างจังหวัด

อุปสรรคด้านเงินทุน และบุคลากรที่ยังขาดความเชี่ยวชาญในเรื่องการออกแบบเว็บไซต์ นอกจากนี้ยังมีศักยภาพในการเขียนข่าวที่ต้องนำเสนอในรูปแบบที่กระชับและสอดคล้องกับความสนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ด้วย เพราะถ้าข่าวยาวมากก็จะไม่อ่าน ดังนั้นรูปแบบการเขียนข่าวก็จะเปลี่ยนไป

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตของเว็บไซต์ข่าวออนไลน์

3.1 ความแพร่หลายของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

สิริชัย วงษ์สาธิตศาสตร์ (2549) สื่อออนไลน์เข้ามามีบทบาทจนเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ปัจจุบันสื่อคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้เทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ได้ถูกพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่ออำนวยความสะดวกในทุกด้านของการใช้ชีวิตประจำวัน รวมถึงการทำธุรกิจที่ครอบคลุมพื้นที่ได้ทั่วโลก เป็นการสื่อสารแบบไร้

3.2 ระบบเศรษฐกิจของประเทศ

เศรษฐกิจนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนาารูปแบบธุรกิจการค้าจากเดิมไปสู่ระบบการค้าอิเล็กทรอนิกส์ เกิดการขยายตัวของธุรกิจไปสู่รูปแบบของพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ หรือ อีคอมเมิร์ซ (e-commerce) มากขึ้น ทำให้หน่วยงานต่างๆหันมาให้ความสำคัญกับสื่ออินเทอร์เน็ตมากขึ้น เกิดการแข่งขันกันทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสื่ออินเทอร์เน็ต เนื่องจากเป็นช่องทางหนึ่งที่จะสามารถสร้างความจงรักภักดีต่อหน่วยงานต่อองค์กรได้เป็นอย่างดี รวมถึงเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับองค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆ ด้วยสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ส่งผลให้การเติบโตของข่าวออนไลน์มีช่องทางที่แจ่มใส และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เกิดการขยายผลอัตราการว่าจ้างบุคลากรในกระบวนการผลิตและนำเสนอข่าวออนไลน์ สร้างสรรค์รูปแบบการนำเสนอที่เป็นที่ถูกต้องของกลุ่มผู้บริโภค รวมถึงการพัฒนาารูปแบบการหารายได้บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน เช่น การโฆษณา นับเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะส่งผลต่อการขยายตัวของกลุ่มเป้าหมายในอนาคต รวมทั้งการพัฒนาารูปแบบของการนำเสนอข่าวออนไลน์ในอนาคตด้วยเช่นกัน

3.3 นโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

โครงสร้างพื้นฐานของการสื่อสาร นับว่าเป็นปัจจัยหลักที่เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของการนำเสนอข่าวออนไลน์ เนื่องจากความพร้อม ของโครงสร้างพื้นฐานทางการสื่อสารของประเทศยังมีข้อจำกัดอยู่มาก เช่น สัดส่วนที่ไม่สมดุลของจำนวนโทรศัพท์ต่อจำนวนประชากร ความเร็วของสายโทรศัพท์ต่อจำนวนประชากร ความเร็วของสายโทรศัพท์ รวมถึงราคาค่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และค่าบริการอินเทอร์เน็ตที่ยังมีราคาแพง เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน

ทั้งนี้ ปัจจัยทางด้านการรัฐบาล โดยเฉพาะแนวนโยบายต่างๆ ส่วนส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางด้านการรายงานข่าวออนไลน์ด้วยเช่นกัน การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการทางด้านช่องทางการสื่อสาร โดยเฉพาะสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต แทนที่จะผูกขาดการให้บริการเฉพาะของการสื่อสารแห่งประเทศไทย การกำหนดนโยบายในการกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันระหว่างภาคเอกชนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ต่างๆ ให้มีราคาถูกลง เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกชนชั้น รวมทั้งในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด สามารถเข้าถึงสื่อคอมพิวเตอร์ได้สะดวก รวดเร็วมากขึ้น และช่วยให้ค่าบริการทางอินเทอร์เน็ตมีราคาลดลง รวมถึงการออกกฎหมายป้องกันและควบคุมปัญหาการละเมิดสิทธิต่างๆ บนสื่ออินเทอร์เน็ตหรือสื่อออนไลน์ รวมทั้งการควบคุมการดำเนินงานหรือการทำธุรกรรมบนสื่อออนไลน์ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตของข่าวออนไลน์ทั้งสิ้น

3.4 บุคลากรในการทำงาน

ปัญหาที่หน่วยงานและองค์กรที่นำเสนอข่าวสารข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ล้วนประสบอยู่ คือ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านการวารสารศาสตร์ และทักษะทางด้านเทคโนโลยีในระบบอินเทอร์เน็ต เนื่องจากการเขียนข่าวที่จะนำเสนอบนสื่อออนไลน์นั้น ต้องมีรูปแบบที่กระชับ และสอดคล้องกับความอดทนในการอ่านของผู้บริโภคด้วย ซึ่งนับว่าเป็นแนวการเขียนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งผู้สื่อข่าวต้องเรียนรู้และเป็นที่ต้องได้รับการฝึกฝน นอกจากนี้ การนำเสนอข่าวออนไลน์ยังต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในด้านอื่นๆ เช่น ภาพข่าวที่สื่อความหมายในจำนวนที่พอเหมาะการออกแบบ ลิงค์ หรือจุดเชื่อมโยงที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาข่าวสามารถให้ข้อมูลที่มีประโยชน์และน่าสนใจเพิ่มเติมแก่ผู้บริโภคได้ การใช้เทคนิคสื่อประสมที่ลงตัวมีความสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภคได้อย่างสูงสุด สิ่งต่างๆ เหล่านี้ จำเป็นต้องอาศัยความรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งบุคลากรที่มีทักษะดังกล่าวเพียงพร้อมยังเป็นที่ขาดแคลนอยู่ ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของข่าวออนไลน์ในปัจจุบัน

3.5 ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ของประชากร

สิ่งที่ยังเป็นปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งที่ส่งผลต่อการเติบโตของข่าวออนไลน์ คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องคอมพิวเตอร์ของประชากรในประเทศ นอกจากนี้ในประเทศไทยเอง ลักษณะการเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลนั้นยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในประเทศ ในขณะที่คอมพิวเตอร์ซึ่งมีโมเด็มต่อเข้ากับอินเทอร์เน็ตก็ยังมีจำนวนลดน้อยลงไปด้วย นอกจากนี้ ปัญหาช่องว่างระหว่างความเจริญทางด้านเทคโนโลยีในเมืองหลวงกับต่างจังหวัด ส่งผลให้กลุ่มผู้บริโภคข่าวออนไลน์ถูกจำกัดในวงแคบๆ เฉพาะผู้ที่อยู่ในเมืองใหญ่ และผู้มีฐานะทางการเงินพอสมควร

3.6 พฤติกรรมการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต

สำหรับปัจจัยพฤติกรรมการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตของคนในสังคมในปัจจุบัน ยังเป็นลักษณะเพื่อความบันเทิงหรือเป็นของเล่นใหม่เสียส่วนใหญ่ การอ่านข่าวหรือการเปิดรับสื่อผ่านทางอินเทอร์เน็ตยังมีไม่มากนัก อาจเป็นเพราะความไม่คุ้นเคยต่อการอ่านข่าวผ่านทางจอคอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ตาม กระแสของการบริโภคข่าวสารของคนในสังคมกำลังได้รับการยอมรับมากขึ้น ส่งผลให้พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารเปลี่ยนแปลงไป โดยผู้บริโภคเริ่มจะเปลี่ยนไปใช้คอมพิวเตอร์มากขึ้น และ โอกาสที่จะเข้าไปใช้บริการจากสื่ออินเทอร์เน็ตก็มีมากขึ้นตามลำดับ เหล่านี้ ย่อมเป็นสัญญาณที่ดีที่จะเอื้อต่อการเติบโตของการนำเสนอข่าวออนไลน์ได้เช่นกัน ทั้งนี้ คงต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับตัวในเรื่องของพฤติกรรมการอ่านข่าวจากทางจอคอมพิวเตอร์ซึ่งคงต้องอาศัยเวลาและปัจจัยอื่นๆ จากผู้ผลิตข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ ในการคิดค้นและพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวสารข้อมูลที่มีคุณค่า สาระ ความน่าสนใจ ง่าย สะดวก และเอื้อต่อการเปิดรับประกอบด้วย

ทั้งนี้ ปัจจัยต่างๆ ที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น ล้วนส่งผลต่อการเจริญเติบโตและความแพร่หลายของข่าวออนไลน์ทั้งสิ้น ดังจะเห็นได้ว่า สังคมไทยในปัจจุบัน กำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สังคมสารสนเทศ สังคมที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร และสิ่งต่างๆ ทั้งนี้ จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบทางสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมและเอื้อประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของข่าวออนไลน์ต่อไป

4. การออกแบบเว็บเพจของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

4.1 ความหมายของเว็บเพจ สันทัด ทองรินทร์ (2543) ได้ให้ความหมายของเว็บเพจว่าเป็นการนำเสนอข้อมูลด้วยสื่อต่างๆ ได้แก่ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ข้อความ กราฟิก เสียงในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือผสมผสานกัน เมื่อนำหลายๆหน้าเว็บมาเชื่อมโยงกัน มีปฏิสัมพันธ์กันก็จะเป็นการนำเสนอข้อมูล เรื่องราวเนื้อหาที่ต่อเนื่องกัน เรียกว่า การนำเสนอบนเว็บไซต์ (web presentation)

ดังนั้น เว็บเพจจึงเปรียบเสมือนหน้าหนังสือที่ประกอบด้วยข้อความและภาพ เรียกได้ว่าเป็นหน้าสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารในระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งผู้อ่านสามารถค้นหาด้วยตัวเอง จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าความหมายเว็บไซต์ โฮมเพจ และเว็บเพจนั้นมีลักษณะคล้ายกันคือเป็นหน้าเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏบนจอคอมพิวเตอร์ โดยอาศัยระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เรียกกันว่า เวิลด์ไวด์เว็บ เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้ทำเว็บไซต์กับผู้ชม เว็บไซต์ จึงเปรียบเสมือนศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารขององค์กรหรือหน่วยงาน โดยมีเว็บเพจทำหน้าที่อธิบายขยายความในแต่ละส่วน และโฮมเพจถือเป็นส่วนที่ต้อนรับผู้มาชมว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้ชมต้องการนั้นอยู่ในส่วนไหนของเว็บไซต์ และเพื่อให้การนำเสนอด้วยเว็บน่าสนใจ และดึงดูดผู้คนให้เข้ามาชม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบถึงหลักการออกแบบ และการนำเสนอ หากทำโดยปราศจากหลักการออกแบบ การนำเสนอที่ดีแล้ว ผู้ชมอาจจะไม่สนใจเข้ามาชมซ้ำ ทำให้การนำเสนอขององค์กรในครั้งนั้นสูญเปล่าได้

4.2 ส่วนประกอบของเว็บเพจ จักรพงษ์ เจือจันทร์ (2543) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของเว็บเพจที่จำเป็นอย่างนี้

- 1.) text เป็นข้อความปกติโดยเราสามารถตกแต่งให้สวยงามและมีลูกเล่นต่างๆ
- 2.) graphic ประกอบด้วยภาพ ลายเส้น ลายพื้นต่างๆ มากมาย
- 3.) multimedia ประกอบด้วยรูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และแฟ้มเสียง
- 4.) counter ใช้นับจำนวนผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมเว็บเพจของเรา
- 5.) cool links ใช้เชื่อมโยงไปยังเว็บเพจของตนเองหรือเว็บเพจของคนอื่น
- 6.) forms เป็นแบบฟอร์มที่ให้ผู้เยี่ยมชมกรอกรายละเอียดแล้วส่งกลับมายังเว็บเพจ

7.) frames เป็นการแบ่งจอภาพเป็นส่วนๆ แต่ละส่วนจะแสดงข้อมูลที่แตกต่างกันและเป็นอิสระจากกัน

8.) image maps เป็นรูปภาพขนาดใหญ่ที่กำหนดส่วนต่างๆ บนรูปเพื่อให้เชื่อมโยงไปยังเว็บเพจอื่นๆ

9.) java applets เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปเล็กๆ ที่ใส่ลงในเว็บเพจ เพื่อให้การใช้งานเว็บเพจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีองค์ประกอบที่นิยมใส่ไว้ในเว็บเพจอีกคือ สมุดเยี่ยม (guestbook) และเว็บบอร์ด (web board) เพื่อให้ผู้เยี่ยมชมร่วมแสดงความคิดเห็นตามการตั้งหัวข้อหรือกระทู้ ช่วยให้เว็บเพจกลายเป็นสื่อที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้งานกับผู้สร้าง และระหว่างผู้ใช้งานด้วยกันเอง โดยอาศัยหลักการที่เรียกว่า common gateway interface หรือ CGI เว็บบอร์ดที่นิยมมากที่สุดของไทยคือเว็บไซค์พันทิพย์ ซึ่งในแต่ละวันมีผู้เข้าใช้บริการประมาณ 30,000 คน

4.3 หลักการออกแบบเว็บเพจ กิดานันท์ มลิทอง (2542) ได้กล่าวถึงแนวทางในการออกแบบดังนี้

4.3.1 การจัดวาง เนื่องจากจอมอนิเตอร์มีส่วนกว้างมากกว่าส่วนสูง และเนื้อที่เสนอเนื้อหาบางส่วนยังบรรจุแถบเครื่องมือของบราวเซอร์ ดังนั้น การจัดวางหน้าเว็บเพจแบบแนวนอนจึงมีความเหมาะสม แถบเครื่องมือเบราว์เซอร์ จะปรากฏอยู่ตลอดเวลาในเนื้อที่แนวนอนของเว็บเพจ

4.3.2 ขนาดของเว็บเพจ ต้องจำกัดขนาดเพิ่มของแต่ละหน้า โดยการกำหนดขีดจำกัดเป็นกิโลไบต์สำหรับ “น้ำหนัก” ของแต่ละหน้า ซึ่งหมายถึง จำนวนรวมกิโลไบต์ของภาพกราฟิกทั้งหมดในหน้าโดยรวมภาพพื้นหลัง และควรควบคุมให้ข้อมูลมีขนาดไม่เกิน 150 กิโลไบต์ ทำให้ใช้เวลาในการเคลื่อนย้ายข้อมูลประมาณ 60 วินาที หากมีขนาดใหญ่กว่าจะทำให้เสียเวลาในการเคลื่อนย้ายข้อมูล

4.3.3 การจัดหน้า มีหลักการและข้อควรปฏิบัติดังนี้

1) กำหนดความยาวของหน้าให้สั้น โดยการกำหนดจำนวนของข้อความที่จะบรรจุในแต่ละหน้า ควรมีระหว่าง 200-500 คำในแต่ละหน้า ผู้ออกแบบสามารถเริ่มข้อความยาวๆ ในหน้าใหม่ได้และไม่ต้องมีเลขหน้ากำกับ

2) ใส่เนื้อหาที่สำคัญที่สุดในส่วนบนของหน้า เนื่องจากทุกคนที่เข้ามาในเว็บไซค์จะมองเห็นส่วนบนของจอภาพได้เป็นอันดับแรก ส่วนรายละเอียดต่างๆ ให้นำเสนอในเว็บอื่นภายในเว็บไซค์เดียวกัน

3) ใช้ตารางเพราะเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยประโยชน์และช่วยออกแบบได้เป็นอย่างมากในการสร้างหน้าที่ซับซ้อน เมื่อเราต้องการใช้คอลัมน์ ในการจัดระเบียบหน้า หรือต้องการแบ่งแยกภาพกราฟิกหรือเครื่องมือนำทางออกจากข้อความ หรือการแบ่งข้อความเป็นคอลัมน์

4) การนำเสนอข้อมูลในแต่ละหน้า ควรให้มีจำนวนเนื้อที่ว่าง (white space) ในเว็บเพจ ถ้าหากมีที่ว่างน้อยกว่า 30 เปอร์เซนต์ แสดงว่าในเว็บนั้นมีความจะของข้อมูลมากเกินไป ควรจะทำเป็นย่อหน้าสั้นๆ หรือ อาจใช้การวางหัวข้อย่อยระหว่างเนื้อหา ซึ่งหัวข้อนั้นปกติแล้วตัวอักษรจะมีขนาดใหญ่กว่าเนื้อปกติ ทำให้มีเนื้อที่ว่างระหว่างแต่ละเนื้อหา มากกว่าการใช้ย่อหน้า อีกวิธีหนึ่งคือการวางตำแหน่งรูปภาพไว้ตรงกลางของจอภาพ แทนที่จะวางไว้ข้างใดข้างหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้จอภาพเกิดความไม่สมดุล

4.3.4 พื้นหลัง มีผลต่อความยากง่ายในการอ่าน เพราะพื้นหลังที่มีลวดลายมาก หรือใช้สีร้อนที่มีความแตกต่างสูง ทำให้หน้าเว็บเพจมีความลำบาก ไม่สบายตาในการอ่าน ดังนั้นจึงไม่ควรใช้พื้นหลังที่มีลวดลายเกินความจำเป็น และควรใช้สีเย็นเป็นพื้นหลังจะทำให้เว็บเพจนั้นน่าอ่านมากกว่า

4.3.5 รูปแบบการนำเสนอ นิโคลและคณะ (Nichols and others 1995 อ้างถึงใน จักรพงษ์ เจือจันทร์, 2543) มีรูปแบบที่สำคัญ 2 ประการ

1) การใช้โครงสร้างของเว็บเพจ เป็นการเรียบเรียงเนื้อหาออกเป็นตอนๆ โดยที่ผู้ใช้สามารถเลือกอ่านรายละเอียดเองได้ ด้วยการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นข้อมูลทั่วไปก่อน แล้วจึงเชื่อมโยงต่อไปยังหน้าที่มีข้อมูลเพิ่มเติมเพื่ออธิบายรายละเอียด การใช้โครงสร้างที่เหมาะสมทำให้ผู้ใช้สามารถติดตามเนื้อหา และเชื่อมโยงไปยังหัวข้อหรือหน้าที่ต้องการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

2) การใช้รูปแบบตัวอักษรและกราฟิก ทำให้เว็บเพจมีความน่าสนใจและเกิดความประทับใจจากผู้เข้ามาครั้งแรก จึงเป็นสิ่งที่ทำทายนักออกแบบเป็นอย่างยิ่ง สำหรับหลักการ

ต่อไปนี้อาจจะช่วยให้การออกแบบเว็บเพจมีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) การใช้สี การใช้สีนั้นไม่จำกัดเพียงรูปภาพหรือกราฟิก แต่รวมถึงการใช้สีของตัวอักษรด้วย แต่ทั้งนี้การเลือกใช้ต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาด้วย

(2) พื้นที่ว่าง ความสำคัญของการปล่อยให้มีความว่างในเว็บเพจ ก็เพื่อเป็นการผ่อนคลายกล้ามเนื้อสายตาของผู้อ่าน

(3) ขนาดของตัวอักษร ในการออกแบบเว็บเพจนอกจากภาษา HTML แล้วยังมีซอฟต์แวร์ หรือโปรแกรมสำเร็จรูปให้เลือกใช้ ซึ่งแต่ละชนิดสามารถกำหนดรูปแบบและขนาดของตัวอักษรได้ตามความเหมาะสม เช่น เนื้อหาที่ใช้ตัวอักษรขนาดเล็ก ส่วนที่เป็นหัวเรื่องก็ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ขึ้นมา และมีสิ่งที่ต่างไปจากเนื้อหาทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านสามารถแยกแยะได้โดยง่าย

4.3.6 การนำทางเป็นปุ่ม หรือข้อความเชื่อมโยง หรือกราฟิก ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น สามารถใช้ภาพถ่าย ภาพลายเส้น ส่วนตำแหน่งหรือระบบการนำทางขั้นแรกสู่ส่วนหลักของเว็บไซต์ควรเก็บรวมกันอยู่ในส่วนรวมที่เหมาะสม เช่น ส่วนของหน้า ส่วนล่าง หรือส่วนข้างหรือทั้งส่วนบนและส่วนล่าง หากหน้าเว็บเพจนั้นมีความยาวจนต้องใช้แถบเลื่อน

4.3.7 เพิ่มรูปภาพหรือกราฟิก หมายถึง ภาพที่ได้จากการสร้าง ดัดแปลง หรือภาพถ่ายภาพวาดลายเส้น ภาพระบายสี หรือตัวอักษรที่นำมาใช้ในเว็บเพจ สามารถเรียกว่ากราฟิกได้เช่นกันซึ่งการใช้กราฟิกบนเว็บนั้นทำได้ 3 แบบ ดังนี้ (กิดานันท์ มลิทอง, 2542)

1) ภาพแทรก เป็นภาพที่แสดงบนเว็บ ซึ่งอาจแทรกอยู่ระหว่างบรรทัดข้อความหรือหรือจะเป็นปุ่มนำทางโดยการใช้ภาพแทรกก้นนี้อาจใช้เพื่อตกแต่งให้สวยงาม ใช้เชื่อมโยงเอกสารในเว็บไซต์เดียวกัน หรือเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นๆ

2) ภาพเข้าถึงด้วยการเชื่อมโยงในกรณีที่ต้องการให้ปรากฏภาพที่มีรายละเอียดและขนาดความจุของแฟ้มมาก ซึ่งอาจทำให้การเข้าถึงข้อมูลใช้เวลานาน ดังนั้นอาจนำเสนอภาพลักษณะเดียวกัน แต่มีรายละเอียดและขนาดภาพน้อยกว่าภาพจริง แล้วสร้างเป็นจุดเชื่อมโยง

3) ภาพกราฟิกพื้นหลัง เมื่อต้องการตกแต่งเว็บเพจให้ดูสวยงาม อาจจะใช้กราฟิกเป็นพื้นหลังแทนที่จะเป็นสีพื้นแต่เพียงอย่างเดียว

การใช้กราฟิกบนเว็บอาจทำให้เว็บมีความสวยงาม แต่ส่งผลให้การเข้าถึงเนื้อหาหน้านั้นต้องใช้เวลาานมากขึ้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขีดจำกัดของเครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมค้นผ่านที่ใช้ ดังนั้นในการเลือกใช้กราฟิกต้องมีการวางแผนและเลือกใช้อย่างเหมาะสม เพื่อไม่รบกวนเนื้อหาที่น่าสนใจ โดยอาจจะใช้กราฟิก 1-2 ภาพต่อเว็บเพจ

4.3.8 การใช้เสียงประกอบ ทำให้เว็บเพจมีความน่าสนใจ แต่ผู้ชมอาจไม่ต้องการฟังเสียงเสมอไป และยังทำให้ความจุของข้อมูลมีปริมาณมาก ทำให้เสียเวลาในการเข้าถึงข้อมูล

4.3.9 ความทันสมัยของข้อมูล ควรมีการสำรวจข้อมูลอย่างน้อยเดือนละครั้ง และเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้ทันสมัย เพื่อให้เว็บเพจมีความน่าติดตามมากขึ้น สำหรับการไ้วัน เวลาในการเปลี่ยนแปลงข้อมูลก็เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะให้ผู้ชมทราบว่าข้อมูลในเว็บเพจมีความทันสมัยเพียงไร

4.3.10 รูปแบบการแสดงผลของหน้าเว็บ คือ ลักษณะการวางเนื้อหา และรายการเลือกต่างๆ บนหน้าเว็บ ซึ่งมีได้หลายรูปแบบ เช่น

- 1) การแสดงผลทั้งหน้า คือรายการเลือกและเนื้อหาจะใส่รวมกันในหน้าเดียว
- 2) การแสดงผลด้วยตาราง คือ จะแสดงรายการเลือกไว้ด้านหนึ่งของตารางและเนื้อหาจะอยู่อีกด้านหนึ่ง
- 3) การแสดงผลด้วยเฟรม คือ รายการเลือกจะถูกตรึงกับที่ไม่เคลื่อนย้ายเมื่อทำการเลื่อนจอภาพ ซึ่งคล้ายกับการแสดงผลด้วยตาราง

4.4 ทฤษฎีสำหรับการออกแบบเว็บเพจ สี หมายถึง ลักษณะความเข้มของคลื่นแสง และความยาวคลื่นต่างกันที่ปรากฏต่อสายตาหรือ สิ่งที่น่าไปย้อม หรือทำวัตถุอื่นให้เป็นสี เช่นเดียวกับตัวมันเอง สีมีอิทธิพลในเรื่องของอารมณ์ที่ไม่เหมือนกัน การใช้สีจึงเป็นตัวแทนบอกบุคลิกของ product ที่เรานำเสนอได้ การใช้สีส่วนใหญ่มักคำนึงถึงความสะดวกสบายตาขณะที่กำลังชม และใช้สีที่สามารถรักษา concept ของ product (เกียรติศักดิ์ อนุธรรม, 2546)

สำหรับสีพื้นฐานที่ถูกรวมจากแม่สีทั้งหมด 12 สี แบ่งออกเป็น 2 โทนสี ตามค่าความเข้มของสีหรือเรียกว่า วรรณะของสีคือ วรรณะร้อน (warm colors) และวรรณะเย็น (cool colors) โดยมีความแตกต่างกันในอุณหภูมิ นอกจากนี้ มีกลุ่มสีอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มสีโทนกลาง (neutral colors) ซึ่งเกิดจากการเพิ่มหรือลดค่าสีเพื่อ ให้เห็นความแตกต่างของสีที่แสดงออกอารมณ์มี

1) สีโทนร้อน (warm colors) หรือสีแบบอุ่นในทางจิตวิทยา เป็นกลุ่มสีที่เกี่ยวข้องกับความสุข ความอ่อนโยน อบอุ่น มีความสามารถในระดับสูงเกี่ยวกับการมองเห็นข้อความหรือรูปภาพที่มีทัศนียภาพในที่ใกล้ และโน้มน้าวความรู้สึกในขณะที่มองเห็น สีโทนร้อนประกอบด้วยสีแดง สีเหลือง สีเขียว สีส้ม สีม่วงแดง สีโทนร้อนถูกนำมาใช้พัฒนาออกแบบเว็บเพจได้อย่างกลมกลืน

2) สีโทนเย็น (cool colors) ในทางจิตวิทยานี้สีโทนเย็นเป็นสีที่ดูสุภาพอ่อนโยน เรียบร้อย มองดูเป็นผู้ชำนาญการ เป็นกลุ่มสีที่มีคนชอบ มากที่สุด โดยเฉพาะสีน้ำเงินที่สามารถโน้มน้าวในระยะไกลได้ เครื่องหมายการค้าส่วนใหญ่ใช้สีน้ำเงิน เพราะอาจจะดูเหมาะสมกว่าสีอื่น สีแบบเย็นประกอบด้วยสีเขียวทะเล สีน้ำเงินอ่อน สีม่วง สีน้ำเงินอ่อน และน้ำเงินเขียว สีกลุ่มนี้อาจจะดูน่าเบื่อ ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มสีแบบร้อน ฉะนั้นการนำสีกลุ่มนี้ออกแบบหน้าเว็บจะคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายเนื้อหาพร้อมทั้งวัตถุประสงค์ตลอดจนองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะอาจจะไม่มีรสชาติ

3) สีโทนกลาง (neutral colors) ในความหมายทางจิตวิทยา คือ บริสุทธิ สะอาด และเรียบร้อย ประกอบด้วย สีดำ สีขาว สีเทา และสีน้ำตาล สีกลางเหล่านี้สามารถนำไปผสมกับสีอื่นๆ เพื่อให้เกิดสีกลางขึ้นมา สีดำแสดงออกถึงความสำคัญหรือเร้นลับ คลุมเครือ เป็นสีแห่งความมืดมน มีพลังในวัฒนธรรมทางตะวันตก บ่งบอกถึงความรอบคอบ ความมั่งมีในมุมมองทางตะวันออก และสีกลางยังบ่งบอกถึงความอ่อนนุ่มถ่อมตน สุขุมรอบคอบ ประหยัดมัธยัสถ์ และพิถีพิถันด้วย

การกำหนดสีที่แสดงลักษณะของหน้าเว็บเพจ เพื่อให้เอกสารเว็บแสดงผลอย่างสวยงามถูกต้อง ทำให้ผู้ชมเห็นความแตกต่างของเว็บแต่ละหน้าได้อย่างชัดเจน ลดความสับสนระหว่างหน้าเอกสารที่เคยใช้งานแล้ว หรือกำลังใช้งาน การใช้สีหน้าเว็บเพจควรเลือกใช้สีที่อ่านง่าย สบายตา และมีลักษณะร่วมกันในทุกๆ หน้าเว็บ สีที่ควรใช้แตกต่างตามลักษณะของเว็บเพจได้แก่

1) สีของพื้นเอกสารเว็บ (background color) หรือลักษณะของพื้นเอกสารเว็บจากรูปภาพ (background image)

2) สีของตัวอักษรปกติ (normal text)

- 3) สีของตัวอักษรที่เป็นจุดลิงค์ (link text)
- 4) สีของจุดลิงค์ที่กำลังทำงาน (active link)
- 5) สีของจุดลิงค์ที่ผ่านการทำงานแล้ว (visited link หรือ followed link)

ทั้งนี้ การสร้างสีสันบนหน้าเว็บเป็นสิ่งที่สื่อความหมายของเว็บไซต์ได้อย่างชัดเจน เพราะสีมีปฏิกิริยาต่อพฤติกรรม สามารถสร้างความเชื่อถือให้กับเว็บไซต์ ทั้งยังนำมาอ้างอิงข้อมูลหรือเนื้อหาที่ได้รับรู้มาก่อนหน้านั้น การเลือกใช้สีให้เหมาะสม กลมกลืน ไม่เพียงจะสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ชมแต่ยังแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเว็บไซต์ ดังนั้นการเลือกใช้สีที่เหมาะสมจึงมีความสำคัญยิ่ง

5. แนวโน้มหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย

5.1 ปัจจัยเกื้อหนุนต่อการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้กล่าวถึง การสื่อสารในอนาคตว่า ทำให้การติดตามข่าวสารต่าง ๆ สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว จึงนับเป็นส่วนสำคัญที่ส่งเสริมให้บริการข่าวออนไลน์ขยายตัวตามไปด้วย จึงปฏิเสธไม่ได้ว่า ย่อมมีผลกระทบต่อรายได้ในการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ฉบับลดลงอย่างแน่นอน ดังนั้น ผู้ผลิตจึงมักมีกลยุทธ์ในการนำเสนอข่าวออนไลน์ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อ การจำหน่ายหนังสือพิมพ์ฉบับ เช่น การนำเสนอข่าวออนไลน์ให้ล่าช้ากว่า หรือนำเสนอแต่เพียงหัวข้อพร้อมรายละเอียดโดยย่อของข่าวเท่านั้น เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันแย่งตลาดกันเองระหว่าง หนังสือพิมพ์ฉบับ กับบริการหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ทั้งนี้ จากปัจจุบันการที่ผู้อ่านเริ่มหันมาอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์กันมากขึ้น เนื่องจากไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย มีความสะดวก สามารถอ่านได้ทุกที่ที่มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้าถึง ซึ่งเป็นการสร้างความเคยชินแก่ผู้อ่าน จึงคาดว่าต่อไปในอนาคต หนังสือพิมพ์ออนไลน์อาจพัฒนาเข้าสู่ระบบสมาชิกและมีการจัดเก็บค่าบริการ เพื่อแลกกับการที่ผู้อ่านข่าวสามารถรับรู้ข่าวสารได้รวดเร็วทันที พร้อมรายละเอียดอย่างครบถ้วนในทุกประเด็น

ดังนั้น ยังคงมีปัจจัยที่อาจส่งผลให้การขยายตัวของธุรกิจออนไลน์ของไทยไม่รวดเร็วนัก เพราะต้องอาศัยระยะเวลาในการส่งเสริมการเข้าถึงอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศของ

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ความนิยมหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นแต่ความต้องการใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ของโลกลดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของโลก รวมถึงการตระหนักในการลดการใช้กระดาษและทรัพยากรป่าไม้ ทำให้การขยายตัวของช่องทางเสนอข่าวในรูปแบบใหม่เติบโตอย่างรวดเร็ว จนทำให้ยอดขายหนังสือพิมพ์ฉบับในหลายประเทศชะลอตัวลง ส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงกลุ่มผู้ผลิตกระดาษ ทั้งกระดาษหนังสือพิมพ์ที่ใช้ในการผลิตหนังสือพิมพ์รายวัน และกระดาษพิมพ์เขียนที่ใช้ในการผลิตหนังสือพิมพ์ราย 3 วันและรายสัปดาห์

ทั้งนี้ อนาคตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในระยะยาว หากความนิยมหนังสือพิมพ์รูปแบบใหม่ขยายตัวสูงขึ้น คาดว่าในอนาคตผู้ผลิตของไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อเตรียมรับการให้บริการในรูปแบบเก็บค่าสมาชิกจากผู้อ่าน แต่ด้วยข้อจำกัดในด้านเทคโนโลยีสื่อสาร และการพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ยังครอบคลุมไม่ทั่วทุกพื้นที่ ทำให้สื่อหนังสือพิมพ์ของไทยในปัจจุบันยังคงให้บริการออนไลน์โดยไม่เก็บค่าบริการ แต่สร้างรายได้ส่วนหนึ่งจากการขายพื้นที่โฆษณาในหน้าเว็บไซต์ ประกอบกับยังคงมีกลุ่มผู้อ่านที่ชื่นชอบการอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับมากกว่าการอ่านแบบออนไลน์

ดังนั้น จึงทำให้หนังสือพิมพ์ฉบับยังคงประกอบตัวอยู่ได้ แต่อาจต้องปรับลดการผลิตลง จนส่งผลต่อผู้ผลิตกระดาษหนังสือพิมพ์ในประเทศ ต้องปรับกลยุทธ์เน้นการส่งออกสู่ตลาดประเทศในแถบเพื่อนบ้าน ภูมิภาคอาเซียน และประเทศกำลังพัฒนา ที่ยังคงมีความต้องการใช้กระดาษหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อทดแทนตลาดในกลุ่มประเทศที่มีความต้องการใช้ชะลอตัวจากผลของการขยายตัวของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เติบโตอย่างรวดเร็วเข้ามาแทนที่สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ ดังเช่นที่เกิดขึ้นแล้วในสหรัฐฯ ยุโรป และญี่ปุ่น เป็นต้น

(ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2552)

5.2 แนวโน้มการพัฒนากระบบเก็บค่าบริการสมาชิกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย

ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสื่อสารในโลกปัจจุบัน เป็นตัวผลักดันให้การพัฒนาของสื่อหนังสือพิมพ์ทั่วโลก เริ่มปรับเปลี่ยนเข้าสู่รูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ ให้ผู้อ่านสามารถติดตามข่าวสารได้สะดวกและรวดเร็วจากทั่วทุกมุมโลก โดยในระยะแรกๆเป็นการเริ่มพัฒนาในแถบประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูง อาทิ สหรัฐฯ และยุโรป โดยเริ่มให้บริการหนังสือพิมพ์รูปแบบออนไลน์ควบคู่กับการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ฉบับดั้งเดิม (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2552)

จนผู้อ่านมีความเคยชินกับการติดตามข่าวสารทางเว็บไซต์ ผู้ผลิตหนังสือพิมพ์จึงเริ่มหันมาพัฒนาสู่การเป็นสื่อออนไลน์มากขึ้น โดยมีการจัดเก็บค่าบริการสมาชิก เพื่อชดเชยรายได้ที่สูญเสียไปจากการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ฉบับที่ลดลง และเห็นได้ว่าในบางสื่อหนังสือพิมพ์จำนวนสมาชิกที่สมัครในระบบออนไลน์มีมากกว่าจำนวนสมาชิกที่สมัครในระบบฉบับกระดาษหลายเท่าตัว ดังต่อไปนี้

5.2.1 หนังสือพิมพ์ออนไลน์ช่วงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้อ่านหนังสือพิมพ์ของไทย

คาดว่าอยู่ในช่วงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้อ่านให้เคยชินกับการอ่านข่าวบนหน้าเว็บไซต์ โดยปัจจุบัน ให้บริการแก่ผู้อ่านโดยไม่คิดค่าบริการ แต่สร้างรายได้จากการขายพื้นที่โฆษณาในหน้าเว็บไซต์ที่มีแนวโน้มเติบโตจากปีที่แล้วถึง 2 เท่าตัว ซึ่งสวนทางกับมูลค่าตลาดโฆษณาโดยรวมในประเทศที่หดตัวลง ซึ่งเป็นการเติบโตตามจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับข้อมูลการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของคนไทยในปี 2551 ที่มีจำนวนถึง 18.3 ล้านราย เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ถึงร้อยละ 18 โดยผู้ใช้ 1 คนใช้เวลาใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยประมาณวันละ 5-10 ชั่วโมง เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ถึงเท่าตัว จึงคาดว่าในช่วง 4-5 ปีนี้สื่อหนังสือพิมพ์เกือบทุกฉบับต่างกำลังปรับตัว เตรียมพัฒนาระบบเว็บไซต์ข่าวให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น ทั้งระบบการจัดเก็บข้อมูลและการเรียกใช้ข้อมูล ซึ่งมีต้นทุนในการดำเนินการค่อนข้างสูง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรองรับกับรูปแบบการบริการข่าวสารที่จะเข้าสู่ระบบเก็บค่าบริการสมาชิกในอนาคต โดยเน้นการนำเสนอข่าวที่รวดเร็ว ละเอียดย สามารถสืบค้นข่าวย้อนหลัง อีกทั้ง จากการพัฒนาความเร็วในการรับส่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตทำให้สามารถรับชม/รับฟัง คลิปวิดีโอ/คลิปเสียงข่าวหรือเหตุการณ์สำคัญๆ ได้ หรือแม้กระทั่งการเปิด

นอกจากนี้ การพัฒนาด้านโทรคมนาคมสื่อสาร ประกอบกับในปัจจุบัน จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขยายตัวอยู่ในระดับสูง การให้บริการข่าวสารในรูปแบบข้อความสั้น (Short Message Service: SMS) และข้อความมัลติมีเดีย (Multimedia Message Service: MMS) จึงเป็นช่องทางบริการข่าวสารที่ผู้ให้บริการข่าวเริ่มหันมาพัฒนาขยายตลาดในส่วนนี้มากขึ้น ปัจจุบัน จำนวนผู้ใช้บริการข่าวผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่มีอยู่ประมาณ 3 ล้านราย มีค่าบริการรายเดือน โดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ประมาณ 30-50 บาทต่อเดือน อาจแตกต่างกันไปตามเงื่อนไขของผู้ให้บริการแต่ละราย นอกจากนี้ ผู้ใช้บริการสามารถเลือกได้ว่าต้องการรับข่าวสารประเภทใด เช่น ข่าวด่วน/เศรษฐกิจ/การเมือง/กีฬา/ดารา โดยข่าวการเมืองและข่าวทั่วไปเป็นประเภทที่ได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงปีที่ผ่านมา คิดเป็นกว่าร้อยละ 60-70 ของการรับบริการข่าวทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งคาดว่าปี 2552 นี้ บริการข้อความข่าวบนโทรศัพท์เคลื่อนที่จะมีมูลค่าตลาดรวมมากกว่า 1,200 ล้านบาท ขยายตัวจากปีที่แล้วประมาณร้อยละ 30 ซึ่งเป็นการขยายตัวในอัตราชะลอลง เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองที่เริ่มคลี่คลายลง แบ่งเป็นสัดส่วนเป็นบริการข่าว SMS ร้อยละ 90 และ MMS ร้อยละ 10 อนาคตเมื่อการให้บริการข่าวทางสื่อออนไลน์และส่งข้อความข่าวผ่านโทรศัพท์มือถือขยายตัวมากขึ้น ย่อมส่งผลต่อยอดขายหน้าหนังสือพิมพ์ฉบับ (พิมพ์บนกระดาษ) ลดลงอย่างแน่นอน ผู้ผลิตจึงต่างเร่งพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้อ่านในทุกรูปแบบ

5.2.2 ปัจจัยหนุ่่นต่อการขยายตัวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของไทย

พัฒนาการของหนังสือพิมพ์ในรูปแบบฉบับจากกระดาษสู่การเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมโยงด้วยระบบอินเทอร์เน็ตได้ทั่วโลก กลั้บกลายเป็นความนิยมในกลุ่มผู้อ่านข่าวของไทยในปัจจุบัน ด้วยปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

ราคาคอมพิวเตอร์มีการปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง จากภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้ผลิตต่างเร่งหาทางเพิ่มยอดขายภายใต้ภาวะกำลังซื้อที่ยังคงชะลอตัว รวมถึงตลาดคอมพิวเตอร์ก็เช่นกัน ผู้ผลิตต่างหันมาใช้กลยุทธ์การแข่งขันในด้านราคาเพื่อช่วงชิงตลาด โดยคาดว่าในปี 2552 ตลาดคอมพิวเตอร์ของไทยจะขยายตัวได้เพียงร้อยละ 4 ซึ่งเติบโตน้อยที่สุดในรอบ 10

การพัฒนาของอุปกรณ์สื่อสาร และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การพัฒนาของ
 เครื่องมือสื่อสาร โดยเฉพาะมือถือรุ่นใหม่ ๆ ที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้สามารถรองรับ
 ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ (Window Mobile/PDA Phone) จึงสามารถทำงานเสมือนมีคอมพิวเตอร์
 พกพาขนาดเล็กติดตัวไปด้วยทุกที่ สามารถเช็คอีเมลล์ เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต รวมถึงการดาวน์โหลด
 ข้อมูล/แอปพลิเคชัน/โปรแกรมเพิ่มเติมได้ โดยผ่านเทคโนโลยี WAP, GPRS, EDGE และ
 Bluetooth อีกทั้ง การแข่งขันกันระหว่างผู้ให้บริการรายใหญ่ในการช่วงชิงส่วนแบ่งตลาด มีส่วน
 ช่วยผลักดันให้การพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันขยายพื้นที่ครอบคลุมมากขึ้น ทั้งในด้าน
 การพัฒนาความเร็วในการรับส่งข้อมูล ด้วยค่าบริการที่ถูกลงและยังคงมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง
 นอกจากนี้ ยังมีสัญญาณ Wi-Fi ให้ใช้ได้ฟรีในบางสถานที่ หรือแม้แต่การจะเปิดให้บริการ
 เทคโนโลยี 3G ที่มีแผนจะพัฒนาให้ครอบคลุมหลายพื้นที่ในอนาคตอันใกล้ นี้ จะทำให้การใช้
 งานอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือสามารถรองรับการรับส่งข้อมูลทั้งภาพและเสียง ให้มีคุณภาพ
 และรวดเร็วยิ่งขึ้น

5.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์

5.3.1 อนาคตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

สภาพทั่วไปของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังเป็นที่นิยมนอกจากสื่อเสริมสื่อหลัก แต่ละองค์กรสื่อ มีนโยบายในการจัดทำเว็บไซต์ โดยเน้นการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน เพื่อเป็นทางเลือก และมีนโยบายลงทุนนั้น ปัจจัยการดำเนินงานทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ต้องเน้นการปรับข่าว (อัปเดต) และความเร็วในการเสนอข้อมูลข่าวสาร สร้างจุดเด่น ที่ต่างจากหนังสือพิมพ์ คุณลักษณะเด่นของเว็บ 3 ประการ นั่นคือ ความเร็ว ปฏิสัมพันธ์ และฐานข้อมูล (ที่มา: คอสมัน จูเนลีน สัมภาษณ์ จันทนา ทองประยูร สืบค้นวันที่ 26 พ.ย. 2552)

เนื่องจาก กลุ่มเป้าหมายของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เป็นคนเฉพาะกลุ่มที่ต่างจากผู้อ่านฉบับพิมพ์ อยู่ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ อายุต่ำกว่า 30 ปี แม้ว่าเนื้อหาและรูปแบบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ส่วนใหญ่ ยังคงใช้เนื้อหาที่เป็นเหมือนฉบับพิมพ์ แต่ความแตกต่างมักเป็น "สารบันเทิง" มากกว่า เนื้อหาหนัก

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตอีกจุดคือ ผลกระทบของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ต่อปัญหาด้านจริยธรรม การใช้สื่อเป็นปัญหาที่ค่อนข้างรุนแรงกว่า ด้วยการต้องอาศัยความเร็วและความฉับไวในการแพร่ข้อมูลข่าวสารทั่วโลก การแก้ไขจำเป็นต้องมีกฎหมายควบคุม ให้การศึกษาแก่ผู้อ่านให้รู้เท่าทัน ที่สำคัญผู้จัดทำต้องมีจิตสำนึกและคุณธรรม (จันทนา ทองประยูร, 2552)

5.3.2 ก้าวต่อไปของอนาคตหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย แนวโน้มการจัดทำ

หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในอนาคต ควรจะต้องทำให้สัมพันธ์กับความต้องการของผู้อ่านมากขึ้นดังนี้

1) การมีเนื้อหาข่าวแบบให้รายละเอียดกับแบบสรุปย่อให้เลือกอ่านได้ในเว็บไซต์เดียวกัน การวิจัยในปัจจุบันช่วยยืนยันผลการศึกษาในอดีต สันทัด ทองรินทร์ (2543) และสถาบัน Poynter Institute (2000) กล่าวถึง เกี่ยวกับความต้องการของผู้อ่านที่ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่เสนอข่าวที่มีเนื้อหาข่าวทั้ง 2 รูปแบบในเว็บไซต์เดียวกัน โดยผู้อ่านเห็นว่าทำให้สามารถเลือกอ่านรูปแบบที่ต้องการได้ตามสะดวกและตามวัตถุประสงค์การใช้งานที่แตกต่างกันของผู้อ่าน 2 กลุ่ม เช่น ถ้าผู้อ่านมีเวลามาก หรือ ต้องการรายละเอียด หรือสนใจประเด็นข่าวใดจริงๆ หรือต้องการนำไปใช้อ้างอิง ก็เลือกอ่านแบบละเอียด แต่ถ้ามีเวลาน้อย ต้องการข้อมูลที่รวบรัด หรือแค่จะอ่านแบบผ่านๆ เพื่อทราบสถานการณ์รายวัน ก็เลือกอ่านแบบสรุป หรืออาจจะเลือกอ่านรูปแบบสรุปข่าวเพื่อจับใจความสำคัญแบบผ่านๆก่อน และถ้ามีข่าวที่สนใจค่อยคลิกไปอ่าน

2) การจัดการกับความยาวของเนื้อหา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้อ่านต้องการความยาวของเนื้อหาที่ 1 หน้าจอคอมพิวเตอร์จึงจะอ่านจนจบได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ผู้อ่านต้องการเนื้อหาที่ไม่ยาวเกินกว่าขอบเขต 1 หน้าจอแรกที่เขาได้พบภายหลังจากการดาวน์โหลดข้อมูลมาแล้ว โดยอาจเป็นเพราะการอ่านจากจอขนาดๆทำให้ปวดตาได้ และโดยทั่วไป ผู้อ่านมักอ่านข่าวมากกว่า 1 ข่าวในแต่ละครั้งที่เข้าใช้งาน ดังนั้น หากเนื้อหาข่าวมากอาจทำให้เสียเวลามากขึ้นตามไปด้วย ส่วนการสรุปย่อเนื้อหาจากฉบับเต็ม พบว่า ผู้อ่านเลือกการสรุปย่อเนื้อหาจากฉบับเต็มที่ร้อยละ 50 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jakob Nielsen (1997) อ้างใน จันทนา ทองประยูร (2552) ที่พบว่า ปริมาณเนื้อหาที่เหมาะสมแก่การเขียนบนเว็บไซต์ คือ ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของเนื้อหาที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สิ่งพิมพ์

3) การมีทิมข่าวและเนื้อหาข่าวเฉพาะสื่อออนไลน์ ผู้อ่านจำนวนหนึ่งระบุว่า ต้องการทิมข่าวและเนื้อหาข่าวเฉพาะสื่อออนไลน์ อันแสดงให้เห็นว่า ผู้อ่านทุกวันนี้ต้องการเห็นโฉมหน้าใหม่ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่ไม่อิงกับกองบรรณาธิการและเนื้อหาข่าวของฉบับสิ่งพิมพ์อีกต่อไป โดยให้เหตุผลว่า น่าจะทำให้การทำงานคล่องตัวมากกว่า และทำให้ผู้อ่านได้ข่าวที่มีความสดใหม่มากกว่าการรอให้ข่าวจากกระบวนการของสิ่งพิมพ์เสร็จสิ้นแล้วจึงนำมาขึ้นเป็นข่าวบนสื่อออนไลน์ในวันรุ่งขึ้น

4) การเพิ่มชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข่าว (Story Package) หนังสือพิมพ์ออนไลน์ควรจะต้องปรับการนำเสนอเนื้อหาจากแค่ตัวอักษรกับภาพนิ่ง ให้มีความเป็นสื่อมัลติมีเดียมากขึ้น เพราะสิ่งที่ผู้อ่านต้องการ เช่น วิดีทัศน์ภาพเหตุการณ์ ชุดภาพข่าว จุดเชื่อมโยงไปยังข้อมูลหรือเว็บไซต์อื่นๆ ที่มีข้อมูลเสริมในเรื่องเดียวกัน นั้น แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มความต้องการของผู้อ่านต่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในอนาคตว่า ควรมีลักษณะการให้ชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข่าว (Story Package) มากขึ้น

การจัดทำชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข่าว ช่วยเสริมคุณลักษณะของสื่อออนไลน์ให้สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านสูงสุด ทำให้เว็บไซต์มีเนื้อหามากกว่าที่มีในหนังสือพิมพ์สิ่งพิมพ์หรือสื่ออื่นๆ เช่น มีข้อมูลมากกว่าที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ หรือเสียงอ่านข่าวทางวิทยุ (Craig,

ชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข่าวมัลลิตีมีเดียต่างๆ เช่น ไฟล์คลิปวิดีโอทัศนภาพเหตุการณ์ ไฟล์ 오디오เสียงสัมภาษณ์ การทำจุดเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การเปิดประเด็นใน ห้องแชท หรือ กลุ่มการพูดคุย (Discussion Group) ในกระดานสนทนา (Web Board) มีชุดข้อมูล อื่นๆ เกี่ยวกับประเด็นนั้นในส่วนรายละเอียดลึกซึ้งมากๆ ให้ผู้สนใจอย่างจริงจังได้อ่าน เช่น แผนผังจุดเกิดเหตุ ข้อมูลสถานที่ ประวัติคนในข่าว เบื้องหน้าเบื้องหลังเหตุการณ์ตัวอย่างการ จัดทำชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข่าวของเว็บไซต์ซีเอ็นเอ็นสำหรับเหตุการณ์วางระเบิดรถไฟใต้ดินที่ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อ 7 กรกฎาคม 2548

5) การเก็บค่าสมาชิกจากผู้อ่าน จากการวิจัยสำรวจ (ศุภนิธย์ วงศ์ทาง สวัสดิ์, 2549) พบข่าวดีสำหรับองค์กรหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่เคยคิดว่า ไม่มีทางจะเก็บค่าสมาชิก จากผู้อ่านได้ เพราะผลพบว่า ผู้อ่านที่ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่ง (จำนวน 1,209 คนจากจำนวน ทั้งสิ้น 2,271 คน) ยินยอมเสียค่าสมาชิกเพิ่ม โดยให้เหตุผลว่า ถ้าบริการที่ได้มีเนื้อหาครบถ้วน มี ทั้งภาพ เสียง สามารถค้นย้อนหลังได้มากๆ มีการปรับปรุงข้อมูลตลอด มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ ข้อมูลถูกต้อง และราคาไม่แพงจนเกินไป ดังนั้น อาจแสดงให้เห็นถึงทัศนคติใหม่ของการบริโภค ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ว่า หากผู้บริโภคมองเห็นได้ว่า บริการที่เขาจะได้รับนั้น คู่กับเงิน ที่เสียไป เขาก็พร้อมจะจ่ายเช่นกัน

6) วงจรสื่อสารมวลชน ในช่วงที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์กำลังเริ่มได้รับความนิยมจากผู้อ่าน เกิดคำถามข้อแรกขึ้นในวงสนทนาของคนสื่อมวลชนว่า ถ้าสื่อออนไลน์ เติบโตมากกว่านี้ หนังสือพิมพ์สิ่งพิมพ์จะต้องปิดฉากตัวเองลงหรือไม่? นั่นเป็นความหวั่นเกรง เหมือนเช่นทุกๆ ครั้งที่มีสื่อใหม่เกิดขึ้นบนโลกแล้วได้รับความนิยมเสมือนว่า สื่ออื่นๆ กำลังจะมา ทดแทนสื่อเดิมที่มีอยู่ในเร็ววัน ดังเช่นการเกิดของสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ในอดีต แต่จวบจน ปัจจุบัน สื่อทุกสื่อก็ยังคงดำเนินการอยู่เหมือนดังเดิม

ผลจากการวิจัยสำรวจ ศุภนิธย์ วงศ์ทางสวัสดิ์ (2549) ช่วยยืนยันคำตอบสุดท้ายได้ ว่า ยังมีผู้อ่านอีกกว่าครึ่งที่จะยังคงซื้อหนังสือพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่อไป ถึงแม้ว่าหนังสือพิมพ์ออนไลน์ จะมีเนื้อหาที่ครบถ้วนแล้วก็ตาม เพราะผู้อ่านเหล่านั้น ยังคงเป็นคนรุ่นเดิมผสมกับคนกลางเก่า

7) เส้นทางสู่อนาคตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย ถือได้ว่าปัจจุบันเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ ในประวัติศาสตร์ด้านการเสนอข่าวผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องบันทึกไว้ เพราะจากยุคแรกจนถึงปัจจุบัน หนังสือพิมพ์ออนไลน์ได้มีพัฒนาการมาแล้วในระดับหนึ่ง แต่ต่อไปจากนี้ เนื่องจากเทคโนโลยีกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลดีให้การพัฒนาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในทุกๆด้านตามไปด้วย ทั้งการทำงานข่าวและรูปแบบการนำเสนอเพียงแต่ในด้านองค์กรหนังสือพิมพ์เองควรปรับตัวให้เข้ากับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนไปและพัฒนาตัวเองตามความต้องการของผู้อ่านด้วย หนังสือพิมพ์ออนไลน์ของไทยจึงจะสามารถเติบโตต่อไปบนลำแข้งของตัวเองได้อีกนานเท่านาน

6. หลักการคิดและความเชื่อพื้นฐานการศึกษาในอนาคต

การศึกษาอนาคตตั้งอยู่บนหลักการที่ว่าอนาคตไม่สามารถบอกล่วงหน้าได้อย่างถูกต้องแน่นอน มีแต่เพียงความเป็นไปได้หรือความน่าจะเป็นเท่านั้น โดยมีฐานคิดสำคัญ ได้แก่

6.1 การคิดเชิงระบบทั่วไป (general systems theory/thinking-GST) ซึ่งคำว่า systems ที่เป็น “พหุพจน์” นี้ต่างจาก system ในความหมายเดิมที่มีลักษณะเป็น “เอกพจน์” ที่หมายถึงระบบเดี่ยวๆ หรือระบบที่มองแบบเส้นตรงหรือแนวระนาบเดียว (input-process-output-impact) ขณะที่การคิดเชิงระบบในหลักการใหม่นี้ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “systems” หรือ “systemic” ซึ่งหมายถึงการศึกษาระบบหลายๆ ระบบที่ไม่ใช่เส้นตรง แต่เป็นระบบหลายระบบที่มีความสัมพันธ์สัมพันธ์กัน กล่าวอีกนัยคือ จุดเน้นของอนาคตมุ่งที่ความสัมพันธ์ของระบบที่มีทิศทางของความสัมพันธ์ที่หลากหลาย (multi-direction) เป็นระบบความคิดทั่วไป (general systems theory/thinking) มากกว่าระบบปกติ (system) ซึ่งระบบต่างๆ เหล่านี้จะต้องมีลักษณะสำคัญ ได้แก่

6.2 มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกันและกัน (interrelatedness)

6.3 ความเป็น “องค์รวม” ที่มากกว่า “ส่วนรวม” (holistic vs wholistic) โดยเชื่อ

ว่า องค์รวมเป็นมากกว่าการเอาส่วนย่อยมารวมกัน (holistic) ซึ่งต่างจากความคิดส่วนรวมแบบเดิมที่เชื่อว่า เมื่อเข้าใจส่วนย่อยก็จะสามารถเข้าใจส่วนรวม (wholistic/parts) ทั้งนี้ นักวิชาการได้อธิบายว่า คำว่า holistic ที่ไม่มี w คำนี้ว่า มีความหมายระดับกว้างและมีลักษณะที่เรียกว่าองค์รวมของทั้งหมดมากกว่า wholistic ที่มีความหมายเพียงว่าส่วนรวม อย่างไรก็ตาม นักวิชาการมองว่าคำว่า holistic เป็นวาทกรรมของการต่อสู้เชิงกระบวนทัศน์ที่มีต่อโลกและสรรพสิ่งต่างๆ ที่ต่างไปจากกระบวนทัศน์เดิมนั่นเอง (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2548)

6.4 มีการเชื่อมโยงพึ่งพิงอิงอาศัยซึ่งกันและกัน (interdependent)

6.5 มีลักษณะร่วมมือและร่วมพลังกัน (cooperatives/collaborative) มากกว่าการแข่งขัน (competitive)

6.6 ความเป็นเอกภาพบนความหลากหลาย (unity through diversity)

ภายใต้หลักการดังกล่าว การศึกษาอนาคตจึงมีลักษณะที่พยายามจะทำความเข้าใจและอธิบายความสัมพันธ์ทั้งภายในและระหว่างระบบที่สลับซับซ้อนของส่วนประกอบต่างๆ ในธรรมชาติของสังคมและโลก เช่น ระบบรัฐ/ประเทศ ระบบนิเวศน์วิทยา ระบบเศรษฐกิจ เป็นต้น องค์ประกอบสำคัญของการศึกษาอนาคตประการหนึ่งคือการมุ่งมองไปในภาพรวมรอบด้าน รวมไปถึงการมองไปข้างหน้าเพื่อให้เห็นภัยคุกคามและข้อจำกัดสภาพแวดล้อมต่างๆ โดยเชื่อว่ามนุษย์อาศัยอยู่ในโลกที่จำกัดซึ่งต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และร่วมมือกันเพื่อสันติภาพระยะยาว (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548)

การเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงผันแปรและพลวัตร (change/dynamism) เนื่องจากโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเต็มไปด้วยพลวัตรที่หลากหลาย มีความสลับซับซ้อน (complex) มีลักษณะ “chaos” ซึ่งมนุษย์จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจในสิ่งเหล่านี้ ดังนั้น การศึกษาอนาคตจึงมิใช่เพียงการทำนายความเปลี่ยนแปลง แต่ยังเครื่องมือที่จะช่วยบุคคลในการเตรียมการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อการดำรงชีวิตในสังคมวันหน้าด้วย หรือกล่าวอีกนัยก็คือ การศึกษาอนาคตเป็นการมองไปในอนาคต

การมีความยืดหยุ่นสูง (high flexibility) การศึกษาอนาคตเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง การขยายมุมมองที่กว้างไกลเป็นการมองไปในสังคมข้างหน้า ดังนั้นสาระสำคัญของการศึกษา อนาคตมิได้จำกัดอยู่ด้วยขอบเขตของวิชาการแบบดั้งเดิมที่ติดอยู่ภายใต้กรอบทฤษฎีและวิธีการ อธิบายแบบใดแบบหนึ่ง แต่เป็นการมองไปข้างหน้าอย่างเป็นสหวิทยาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน โลกยุคใหม่มีความไม่แน่นอนสูง (uncertainty) ฉะนั้นการมีความยืดหยุ่นสูงก็จะช่วยให้เกิดการ จินตนาการถึงสิ่งที่ไม่คาดคิดที่อาจเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในวันข้างหน้า รวมถึงมองเห็นทางเลือกที่ หลากหลายในอนาคต และยังช่วยในการปรับตัวท่ามกลางความเป็นพลวัตที่ไม่แน่นอนได้เมื่อวัน นั้นมาถึง

จุมพล พูลภัทรชีวิน (2548) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาอนาคตนั้น มิใช่ การศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อความถูกต้องแม่นยำ หากแต่เป็นการคาดการณ์สิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจริงได้ และเมื่อนักอนาคตจะใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นฐาน แต่ก็มีแตกต่างจากนักวิทยาศาสตร์ ตรงที่นักวิทยาศาสตร์จะให้ความสนใจมากกับการพิสูจน์สมมติฐานหรือสิ่งที่เชื่อ แต่นักอนาคตจะ ใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์บวกกับจินตนาการความคิดเชิงอนาคตว่า “ถ้าเกิดสิ่งต่อไป เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความคิด ฯลฯ จะเป็นอย่างไรอีกปีข้างหน้า” นั่นคือนักอนาคตจะดูแนวโน้ม (trend) หรือความเป็นไปได้ในสิ่งที่จะเกิดพร้อมกับจินตนาการต่อสิ่งที่คาดว่าเป็นไปได้เหล่านั้น โดยไม่ต้องรอการพิสูจน์ เป้าหมายหลักของการศึกษาและการวิจัยอนาคต มิใช่อยู่ที่การทำนายที่ ถูกต้องแม่นยำ เพราะเรื่องของอนาคตเป็นเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ไม่มี ข้อเท็จจริง (facts) เกี่ยวกับอนาคต มีแต่เพียงการคาดการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มที่เป็น ทางเลือกที่คาดว่าจะมีความเป็นไปได้ (possible alternative trends) เท่านั้นหลักการสำคัญ ของ อนาคตนิยมจึงอยู่ที่การสร้างอนาคตที่พึงประสงค์มากกว่าการตามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

นอกจากหลักการที่อนาคตศึกษาเน้นมากอีกประการหนึ่งคือ การเน้นความสำคัญ ของ การรับผิดชอบของสมาชิกในสังคมต่ออนาคตตั้งแต่วันนี้ ดังคำที่ว่า “The Future is Now” โดยถือว่าการกระทำใดๆ ในวันนี้ล้วนส่งผลต่ออนาคตในวันหน้าทั้งสิ้น

กล่าวโดยสรุปก็คือ อนาคตศึกษาและการศึกษาอนาคตมิใช่เพียงแต่การคาดการณ์สิ่งที่เกิดหรือทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้ในอนาคตเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการมีความรับผิดชอบของมนุษย์ต่อสังคมในวันนี้ด้วย อันหมายรวมว่าอนาคตมิใช่สิ่งที่เกิดต่อจากปัจจุบันเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นได้จากการตัดสินใจและการกระทำในปัจจุบัน ดังนั้นด้วยหลักการเหล่านี้ แนวคิดอนาคตศึกษาและการศึกษาอนาคตจึงมีบทบาทสำคัญตั้งแต่ระดับประเทศในการวางนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมถึงระดับปัจเจกบุคคลในการดำเนินชีวิตอย่างมี “สติ”

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สันทัต ทองรินทร์ (2543) ได้ศึกษาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทย : แนวคิดในการจัดทำและแนวโน้มของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ พบว่า วัตถุประสงค์ในการจัดทำหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ไทยโพสต์ และผู้จัดการออนไลน์มีแนวคิดที่ตรงกัน คือเห็นว่าการเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนสื่อให้เป็นอีกช่องทางหนึ่งของการนำเสนอ และการให้บริการที่ได้รับความนิยมแก่ผู้อ่าน ด้านรูปแบบการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 4 ฉบับ คือ รูปแบบของข้อความ และภาพ ยังไม่มีการนำเสนอในรูปแบบของเสียงหรือภาพเคลื่อนไหว แต่มีการเขียนจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงบรรณาธิการ สามารถค้นข่าวย้อนหลังได้สูงสุดถึง 6 เดือน และให้บริการส่งข่าวด้วย

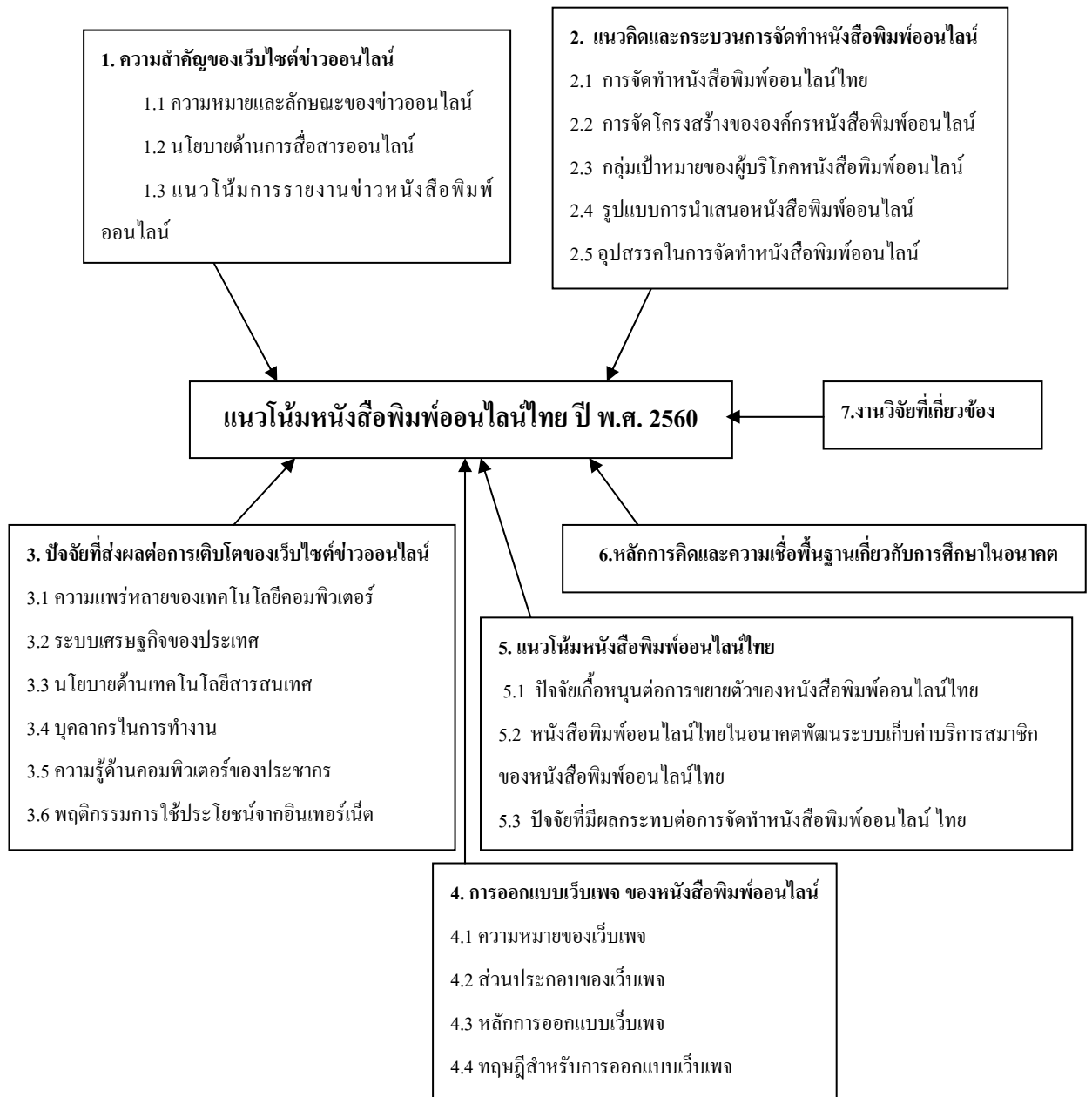
พัชรา หอมหวล (2548) ได้ศึกษา คุณลักษณะและการจัดการเว็บไซต์ข่าวของไทย พบว่าความก้าวหน้าของยุคข้อมูลข่าวสาร (Information Society) เรียกได้ว่าเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารครองเมือง กระแสโลกาภิวัตน์และการขยายตัวของชนชั้นกลางได้สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อการดำเนินชีวิตประจำวันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยง สังคมไทยกับสังคมโลก สื่อมวลชนจึงได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สิ่งสำคัญในการทำให้เว็บไซต์ข่าวได้รับความนิยม ต้องมีองค์ประกอบในด้าน นโยบาย วัตถุประสงค์ การนำเสนอรูปแบบ เนื้อหาที่ดีเอื้อให้การจัดทำเว็บไซต์ข่าวมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการผลการวิจัยพบว่า 1) นโยบายและวัตถุประสงค์การจัดทำเว็บไซต์ข่าวของไทยคือ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางสื่อใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ชมอย่างรวดเร็ว

มนทกานต์ ตปนียางกูร (2545) ได้ศึกษาพัฒนาการของสื่อประชาสัมพันธ์บนอินเทอร์เน็ต: เว็บไซต์ข่าวสารที่ศึกษาทั้ง 5 เว็บไซต์นั้นมีบทบาทที่แตกต่างกัน ในฐานะสื่อประชาสัมพันธ์ โดยขณะที่เว็บไซต์ข่าวภาคประชาชนแสดงบทบาท ในแง่ของการให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชน ในขณะที่อีก 4 เว็บไซต์ (เว็บไซต์ของสำนักข่าวประชาธรรม เว็บไซต์ของกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกเงา เว็บไซต์ไทยทอปิคดอทคอม และเว็บไซต์เครือข่ายเอ็นจีโอ) แสดงบทบาทดังนี้ การรายงานข่าวเชิงวารสารศาสตร์ การระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาชนบท การให้การศึกษาแก่สาธารณชนเกี่ยวกับประเด็นทางประชาสัมพันธ์ และการเป็นศูนย์กลางเครือข่ายภาคประชาสังคม หรือการเป็นเว็บทำให้ภาคประชาสังคมเรียงตามลำดับ

เกรียงไกร ทวีโชติกิจเจริญ (2545) ได้ศึกษาแนวโน้มหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทย พบว่า การจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ขององค์กรหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่เป็นเพียงสื่อเสริมให้กับสื่อหลักทำให้รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาไม่แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับพิมพ์ ไม่มีการเปลี่ยนเนื้อหาให้เหมาะสมกับการนำเสนอบนอินเทอร์เน็ต ไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาพประกอบมากนัก ส่วนใหญ่นำเสนอเฉพาะในหน้าโสมพะพนั่น การใช้สื่อปฏิสัมพันธ์ (interactive) หนังสือพิมพ์ออนไลน์ส่วนใหญ่ จะมีอีเมลล์ติดต่อผู้ดูแลเว็บไซต์ เว็บบอร์ด ส่งข่าวให้เพื่อน และการโหวต

กานตวี ปานสีทา (2545) ได้ศึกษาบทบาทของเว็บมาสเตอร์ในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์โดยใช้กรอบแนวคิดของผู้เฝ้าประตูข่าวสารมาวิเคราะห์บทบาทของเว็บมาสเตอร์ พบว่า เว็บมาสเตอร์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ มีบทบาทในการนำเสนอเนื้อหาบนเว็บไซต์ดังนี้ 1. มีบทบาทในการนำรูปแบบการสื่อสารสองทางมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหา เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ระหว่างผู้รับสาร องค์กร หรือระหว่างกลุ่มผู้รับสาร 2. มีบทบาทในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จัดทำขึ้น เพื่อเผยแพร่เฉพาะบนหนังสือพิมพ์ออนไลน์ โดยใช้การพิจารณานำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่เหมาะสมกับ กลุ่มผู้อ่านข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต และมีเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหาในลักษณะเดียวกับ เกณฑ์ของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม 3. มีบทบาทในการนำลักษณะเฉพาะของเทคโนโลยีการสื่อสารบนเครือข่าย มาใช้สร้างและจัดรูปแบบเนื้อหาในลักษณะที่แตกต่างกัน

วรารักษ์ กุศลสมบูรณ์ (2547) ได้ศึกษา รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของข่าวออนไลน์ ความสำคัญของปัญหาวิจัยการวิจัยเชิงทดลอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่า รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของข่าวออนไลน์ ซึ่งได้แก่ รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาแบบเป็นลำดับ (linear form) และไม่เป็นลำดับ (non-linear form) ส่งผลต่อความเข้าใจ ความจำ และความพึงพอใจของผู้อ่านอย่างไร ผลการทดลองพบว่า การนำเสนอเนื้อหาข่าวโดยรวมของเว็บไซต์ข่าวออนไลน์แบบไม่เป็นลำดับมากกว่าข่าวออนไลน์แบบเป็นลำดับ นอกจากนั้นพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอข่าวออนไลน์กับประเภทข่าวซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจการควบคุมการเดินทางบนเว็บไซต์ของผู้อ่าน ขณะที่ในการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า ผู้อ่านที่มีวัยแตกต่างกันจะพึงพอใจการจัดวางเนื้อหาประเภทตัวอักษรและการนำเสนอเนื้อหาประกอบข่าวอื่น ๆ ในข่าวออนไลน์แบบไม่เป็นลำดับมากกว่าข่าวออนไลน์แบบเป็นลำดับ และพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอข่าวออนไลน์กับการหลงทางขณะอ่านข่าวของผู้อ่านที่มีวัยแตกต่างกัน

ภาพที่ 2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มนโยบายหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยปี พ.ศ. 2560